

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odpote strani

FRANCI ZAGORIČNIK

Prispevek k opredelitvi slovenske kulturne krize — 2

MARJAN GABRIJELČIČ

Slovenska kultura danes in jutri

ANDREJ PAVLOVEC

Kultura je kot pes na cesti

EDO TORKAR

Poklic: samostojni kulturni delavec

IZJAVA DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV

Ob spremjanju ustave

JANEZ SVOJŠAK

Odpoto pismo Mariji Staretovi

V najboljšem primeru 800, v najslabšem več kot 2000 delavcev brez dela

NA KLJUČNO VPRAŠANJE ŠE NI ODGOVORA

str. 3

Bohinjska Bistrica, 9. julij — Danes ob 11. uri dopoldne je na železniško postajo v Bohinjski Bistrici prvič pripeljal muzejski vlak iz Bač pri Baškem jezeru na Avstrijskem Koroškem. Vlak, ki ga poganja že skoraj pozabljenja parna lokomotiva — hlapon, povezuje Baško, Blejsko in Bohinjsko jezero in je namejeno predvsem turistom. Tako je danes, kljub slabemu vremenu, Avstrijske turiste na železniški postaji pričakalo nekaj deklet v narodnih nošah in odprta mehova dveh harmonikarjev.

Muzejski vlak bo na tej relaciji odslej vozil vsak četrtek in je domiselna popestritev turistične ponudbe vseh treh jezer, ki jih povezuje.

Mare Ogris
Foto: G. Šink

Posebni odpadki

Posebni odpadki, čiščenje dimnih plinov iz toplotnih elektrarn in čiščenje reke Save so tri ekološke naloge, ki se jih lahko lotimo takoj, kar seveda pomeni, da naj papirnate razprave zamenjajo ukrepi.

Mnogi strokovnjaki, ki se ukvarjajo z varstvom okolja, sodijo, da so najnevarnejši prav posebni odpadki, ki so kot tempirane ekološke bombe. Vsebujejo strupene snovi, ki so nujno zlo sodočne proizvodnje in ne moremo se jim torej izogniti. Ne preostane nam drugega kot da pravilno ravnamo z njimi. Temu pa seveda zdaj ni tako, ostajajo na začasnih deponijskih, na tovarniških dvoriščih,

mnogi izginjajo kdo ve kam. Pravzaprav niti ne vemo, koliko posebnih odpadkov in nevarnih snovi imamo v Sloveniji, na voljo je le nekaj približnih podatkov. Vsak leta se nabere okrog 16 tisoč ton gošč iz čistilnih naprav, 4.100 ton odpadne plastike in gume, 2.600 ton muljev z različnimi topili in gošč iz lajernic. Ocenjujejo, da v Sloveniji vsako leto nastane še 4 do 5 tisoč ton posebno nevarnih odpadkov.

Problem je torej na dlani in kot vse kaže, se bo po desetletnem iskanju rešitev vendarle premaknilo. Pripravljen je koncept sistemskih rešitev za ravnanje s

posebnimi odpadki v Sloveniji, ki predvideva zaprti krog znotraj tovarn in odprtega, ki naj bi zajel pokrajinske zbiralnice posebnih odpadkov in skupne objekte, kjer bi jih predelovali oziroma odlagali.

Posebni odpadki torej niso le denarno, temveč tudi organizacijsko zahtevna naloga. Za razliko od čiščenja dimnih plinov, termoelektrarn in čiščenja Save, kjer so problemi razrešljivi z namenitvijo čistilnih naprav, torej z enkratnimi posegi, pa posebni odpadki terjajo nehneno skrb in nadzor, saj nastajajo vedno znova, na vseh koncih in krajih.

M. Volčjak

V Radovljiski občinski skupščini

V krajevnih skupnostih so proti

Radovljica, 9. julija — Na včerajšnji seji zborov občinske skupščine Radovljica niso sprejeli dopolnitve, oziroma sprememb družbenega plana občine. Čeprav je prava za načrtovane spremembe trajala že dlje časa, se je zataknilo pri problemih v zvezi z urbanizmom. Tokrat gre menda za zasebne probleme, ki sta jih zastopali krajevna skupnost Brezje in Radovljica. Kljub temu je načrt ostal nespremenjen, zato se zbor krajevnih skupnosti ni strinjal s predlaganimi spremembami družbenega plana občine. Čeprav so bili delegati zboru zdržanega dela in družbenopolitičnega zabora za predlagane dopolnitve, bodo o spremembah ponovno razpravljali v septembru. Vprašanje pa je, ali bodo delegati iz krajevnih skupnosti do takrat spremenili svoje mnenje, saj gre za nezaupanje o ceni kmetijsko-zemljiške skupnosti, ki je sporne lokacije ocenila drugače kot krajen.

Tudi zato, ker je radovljiska občina znana po težavah in problemih pri prostorskem načrtovanju, je malo upanja, da bo septembridska seja zborov, kjer bo govora tudi o radovljiski obvoznici, kaj spremeni.

V. Stanovnik

Sodišče zavrnilo pritožbe inšpektorjev, kranjska skupščina pa politično odgovornost

Klavrn konec kranjske davčne afere

Kranj, 8. julija — Tresla se je torej gora, rodila se je miš. Kranjska davčna afera, tako razvita in publicirana, je te dni doživelva klavrn konec. Ostaja le grenak priokus, koliko časa in moči je bilo zanjo (zaman?) potrošene.

Takorekoč brez razprave so na sredini seji delegati kranjske občinske skupščine sprejeli sklep, da ravnanje izvršnega sveta in odgovornih funkcionarjev v izvršnem svetu v zvezi z razmerami v kranjski upravi za družbeno prihodek kljub ugotovljenim pomankljivostim nima takšne teže, da bi skupščina morala poseči po kaznih, ki so posledica politične odgovornosti.

Takšen predlog je dala komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini, ki je sicer o svojem delu poročala že na predhodni seji, 24. junija. Vendar se

je tedaj zataknilo, v vroči razpravi je padel celo predlog občinske konference SZDL, naj bi za ugotavljanje politične odgovornosti osnovali novo komisijo, predsednik komisije za družbeni nadzor Jakob Piskernik pa je kot nesmiselno zavrnjal ponovno ugotavljanje, saj je sodil, da je komisija svoje delo opravila.

Vozel so, kot kaže, razvozljali tako, da je za sredino sejo predlog komisije za družbeni nadzor podpisal podpredsednik Ferdo Rauter.

Čeprav je komisija za družbeni nadzor v svojem poročilu poudarila, da se ni posebej spuščala v obravnavo postopka razrešitve inšpektorjev, ker je bil v zvezi s tem sprožen upravni spor na Vr-

hovnem sodišču, za kar ni prisotna, je sočasnost s sodno odločitvijo vendarle zelo zanimiva. Vrhovno sodišče je namreč pred dnevi zavrglo tožbo inšpektorjev, ker je bil zamulen rok za njihovo vložitev. Inšpektorji namreč niso upoštevali pravnega pouka v odločbi direktorja Uprave za ružbeno prihodek z dne 27. novembra 1986 in se niso pričolili na Vrhovno sodišče SRS, temveč na Sodišče združenega dela, ki je, kakor vemo, kasneje tožbo odstopilo Vrhovnemu sodišču. S tem so inšpektorji zanutili rok.

Ostaja torej grenak okus, koliko časa in moči je bilo v Kranju potrošeno v davčni aferi, zaradi pravnih nejasnosti pa ostaja

kost za glodanje, za pravnike seveda. Upajmo, da drugih ne bo poleg.

M. Volčjak

Z julijem višje stanarine

Škofja Loka, 9. julija — Od tega meseca naprej so stanarine v loški občini višje za 59 odstotkov. Prvo letosnje povisanje je bilo že februarja, ko so stanarine poskočile za 57 odstotkov.

Ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

Ciril Rogelj, Špinov iz Apna pod Krvavcem se je košnje lotil kar ročno, saj bi s kosišnico po takem terenu bolj težko kosi. Tudi to je eden izmed razlogov, da so v hribovitih predelih tudi malo v zamudi, saj so na ravnini s košnjo v glavnem že zaključili in se bolj posvetili okopavanju in škropljenju poljščin. (več na zadnji strani)

Zmagoslavje tudi v Milanu

Kranj, 8. julija — Pred kranjskimi supermaratonci padajo ovire. Zadnja je bila v soboto v Milanu, kjer so Pavel Močnik, Dušan Hribernik in Dušan Mravlje dosegli novo zmagoslavje. V peklenski vročini, 38 stopinj je bilo ob petih popoldne na startu, je Hribernik na 100 kilometrskem teku zmagal, Pavel Močnik je bil drugi, Dušan Mravlje pa je zmagal v klasičnem maratonu na 42 kilometrov, ki je bil del tega teka. Tretjevrščeni je na 100 km za Hribernikom in Močnikom zaostal za tričetrt ure. Kranjski tekači so med tekom potrošili nad 100 litrov vode in osvežil. Na srečo so imeli zadostno ledu za osvežitev in pitje. Mnogi so omagali, ker se na vročino niso tako dobro pripravili.

J. K.

Stara Fužina — Varstveniki okolja in taki, ki jim je do nepoštane in sploh nedotaknjene obale bohinjskega jezera, lahko uživajo ob temelju novem pogledu na jezero. Odprl se je prejšnji teden, ko so podrli stari zapuščeni hotel Triglav. Vendar pa bo na tem mestu zrasel nov, sodobnejši. — Foto: L. M.

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK

TEL.: 22-347

Seja centralnega komiteja ZKS o razmerah v družbi in Zvezi komunistov

Inventura partiskske zavesti

Ljubljana, 6. julija — Posebnih sklepov na 10. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije o idejnopolitičnih razmerah v družbi in Zvezi komunistov Slovenije niso sprejeli, ker bi bili ob množici že sprejetega in napisanega odveč. Skoraj sočasno smo namreč dobili tudi stališča CK ZKJ do problemov v Jugoslaviji in sklepe tega organa pri reševanju problematike Kosova. Sklep slovenskega CK je, da se mora s tezami za sejo in z dopolnitvami, povedanimi na seji, seznaniti vsak član Zveze komunistov Slovenije, saj je šlo v tem primeru za resnično inventuro naše prakse in partiskske zavesti.

Ta seja je bila skupaj z aprilskim plenumom CK ZKJ o idejnih gibanjih v Jugoslaviji in posebno sejo o Kosovu tudi dramilo za jugoslovanske in v tem primeru za slovenske komuniste, ki si v pogojih rastocene krize, tako gospodarske kot družbenopolitične, ne smejo dovoliti počitka in brezskrbnosti. V luči teh stališč morajo na bližnjih programskeh in volilnih konferencah osnovnih in občinskih organizacij Zveze komunistov oceniti svoje delo. Na ponedeljkovi seji je centralni komite Zveze komunistov sprejel akcijski delovni dogovor kot usmeritev za delo komunistov pri razreševanju najaktuualnejših družbenih vprašanj, ki bo poenotil poglede nanje in na načine reševanja, slovenski centralni komite pa bo kmalu razpravljal o pomembnih temi: o položaju in razvoju Slovenije, o njeni odgovornosti do sebe in do razvoja Jugoslavije, o gospodarjenju.

V uvodnem govoru dr. Borisa Majerja in v razpravi, v kateri je sodelovalo 39 članov centralnega komiteja in gostov, so bila še posebej izrazita naslednja stališča:

● Zaostruje se nasprotje med državnolastninskim in administrativnim gospodarskim sistemom ter med sistemom socialistične, blagovne in samoupravne proizvodnje. Oba sistema se v Jugoslaviji medsebojno spopadata, nasprotja pa se prenašajo tudi na vsa druga področja življenja in dela. Pojavlja se nezaupanje do ustave, zakona o združenem delu, do subjektov gospodarstva, samoupravljanja, odgovornosti republik in pokrajin za svoj razvoj in razvoj federacije.

● Zveza komunistov se mora hitreje, argumentirano in javno opredeljevati do sodobnih idejnih in miselnih tokov, do najrazličnejših gibanj, razmišljaj, da neutemeljene sklepse, da smo nemočni za premagovanje težav.

● Nimamo bolj ali manj nevarnih nacionalizmov. Vsi imajo večinoma skupne osnove in velika večina jih izvira ne le iz zgodovine, ampak tudi iz sodobnih gospodarskih in drugih težav. Nacionalizmi se hočejo politično (strankarsko) konstituirati in se preleviti v varuhu bodisi narodov ali federacije kot celote.

● Mladi generaciji je treba nameniti več pozornosti, ji prisluhniti, ji zagovoriti prihodnost, dialogom pa je treba širiti prostor in odpreti vrata.

● Delo Zveze komunistov se mora posodobiti, prilagoditi sedanjim razmeram, odpirati prostor prodornim idejam, na prednjem interesom. S tem bomo še hitreje napredovali, delovanje pa mora biti še bolj javno.

● Razvoj terja svojo ceno in te cene se ne smemo ustrašiti, če hočemo napredovati. Izhod iz krize ostaja največja odgovornost komunistov in pred njo ni bega. Prav tako ne iščimo doma in na tujem najrazličnejših sovražnikov, temveč oblikujmo program, ki bo strnil znanje, sile in voljo za napredok. Tak program ZK ponuja, prav tako pa zavrnimo določila in prakso, ki so preživela, neživiljenjska.

J. K.

Enoten odbor za domicile

Radovljica. — Partizanske enote, ki so med vojno delovale na področju Gorenjske — Kokrški odred, Gorenjski odred, Prešernova brigada, Škofjeloški odred, Gorenjsko vojno področje, VOS in drugi — imajo po gorenjskih občinah že okrog 20 domicilov. Vsaka enota tudi po svoje išče sredstva pri teh občinah in po delovnih organizacijah. Da bi se te in podobne stvari urejale enotne, je bil svoj čas že imenovan koordinacijski odbor teh enot prav za domicile. Ker pa ni bil pravilno sestavljen, ni dolgo živel in deloval. Zdaj člani Medobčinskega sveta zvezne borcev za Gorenjsko predlagajo, da bi iz delegatov posameznih partizanskih enot sestavili poseben koordinacijski odbor pri medobčinskem svetu, ki bi usklajeval tudi njihove programe po občinah. Posamezne enote naj svoje predlogi delegatov sporose Medobčinskemu odboru zvezne borcev najkasneje do septembra. Tako bi se ta odbor tudi prvič sestal, se dogovoril za usklajeno delo in izvolil tudi predsednika in podpredsednika odbora.

D. D.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiskarska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji in ljudje), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kulturna), Darinka Segej (razvedrična, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Danica Dolenc (zanimivosti, za dom in družino), Stojan Saje (Tržič), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija).

Casopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomika propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Casopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Naročnina za II. polletje 1987 je 7.560 din.

Sivi oblaki nad delavskim turizmom

V Alpini regresirajo tudi letovanje v hotelih

Ziri, 7. julija — V bungalovih v Strunjani, kontejnerjih v Lanterni, hišicah v Umagu in Čatežu, stanovanju v Maretu ter prikolicah, raztresenih ob istrski obali, lahko hkrati letuje 31 družin Alpinih delavcev. Praznih rok ostane približno slaba tretjina prijavljenih, ki se potem odločijo bodisi za letovanje zunaj Alpininega delavskega turizma ali pa ostanejo kar doma.

Hermina Cankar: »V kampih imajo raje turiste z markami.«

»Ziroci dokaj lahko shajamo brez morja. Ob morju letuje približno trideset odstotkov naših delavcev, čeprav z dodatnim regresiranjem spodbujamo vse, naj si oddih pod vročim soncem vendarle privoščijo prek drugih delovnih organizacij oziroma turističnih agencij. Delavcem smo preskrbeli programe različnih agencij,« je povedala Hermina Cankar, ki je v Alpini zadolžena tudi za letovanja.

Najcenejše so seveda tovarniške postelje. Letos so cene zavese povečali le za sto odstotkov, čeprav so se dvignile dejansko za 140, 150 odstotkov. Počitniški dan v prikolici stane 3.000 dinarjev, v kontejnerju 3.600, v stanovanju in hišicah 4.000 dinarjev, za penzion v Umagu, ki je pod okriljem republiškega sekretariata za notranje zadeve, morajo odsteti 5.000 in v Strunjani, kjer je upravitelj loško počitniško društvo, 5.500 dinarjev.

V Alpini so letos izplačali delavcem povprečno 46.000 dinar-

jev regresa za dopuste. S tem denarjem si kajpak ni moč privoščiti posebnih morskih užitkov. Zato so dodatni regresi kot obliž na rano. V skladu skupne porabe so v Alpini letos za letovanje namenili 11,2 milijona dinarjev. S tem denarjem krijejo višje stroške oziroma razliko do ekonomske cene letovanja v lastnih zmogljivostih, opremo, popravila oziroma vzdrževanje ter regrese tistim, ki letujejo zunaj Alpininega delavskega turizma. Višina tega dodatnega regresa je odvisna od tega, kje letuje.

»V kampih pokrijemo 60 odstotkov cene, v apartmajih 35, v stanovanjih drugih delovnih organizacij deset. Za prenočišča Alpina prispeva 40 odstotkov cene, za polpenzije 20 odstotkov,« je povedala Hermina Cankar. »Najemali letos nismo, najeto stanovanje mora biti zasedeno vsaj dva meseca, to pa pri nas zaradi kolektivnega dopusta ni mogoče, najemnina le za par družin pa je tovarno predraga. Se v lastnih posteljah imamo probleme zapolnila čas pred glavnim sezono in po njej.«

Zadnja tri leta so se nad delavski turizem zgnili sivi, če že ne črni oblaki. Kampi so navili cene za počitniške prikolice, v številnih kampih so potisnjene v najslabši kot. Prednost imajo turisti z markami, ki kampom prinesejo več denarja.

»Mislim, da tako ne bo moglo iti več dolgo, da bo treba na višji ravni reči, kaj in kako z delavskim turizmom. Ne le, da nas zapostavljam, odrijevo, tudi vratna za vlaganje v gradnjo, nakup novih postelj, so priprta. S tem pa je priprta pot do morja števil-

nim delavskim družinam z nizkimi dohodki.«

Pa se ne obnašajo čudno le v hrvaških kampih. V Alpini imajo slabo izkušnjo tudi s Čatežem. Za hišico so morali zgraditi oziroma plačati celotno komunalno infrastrukturo sami, zdaj pa kamp od njih zahteva višjo najemnino, kot če bi tja samo pripeljali prikolico. Razlog: višje udobje v hišici... H. Jelovčan

Pohod borcev na Triglav

Radovljica, julija — Kot je trdil odbor za organizacijo po borcev na Triglav, bo tudi organiziran pohod borcev Triglav, vendar v omejenem vili. Predvidoma naj bi se udeležilo največ sto pohodnikov. Pohod bo v petek, 24. in v soboto, 25. julija 1987 in sicer z rednega polja. Pravočasno bo skrbljeno za varstvo pohodnikov. Pisne prijave sprejme uredništvo TV-15. V tem so bili sproti objavljena obvestila in napotke pohodnikov. J. R.

Razprave o deviznih posojilih

Ne obetajmo si preveč

Kranj, 9. julija — V razpravah o možnostih posojil na osnovi prodaje deviz bankam je še kopica odprtih vprašanj, pravijo v Temeljni banki Gorenjske. Stanovanjska posojila so banke že doslej odobravale, enake možnosti se ponujajo tudi pri kreditiranju kmetijstva in drobnega gospodarstva. Možnosti za sklenitev poslovnih posojil so, vendar je sedaj jasno, da uveljavitev realnih obrestnih mer zmanjšuje zanimanje za najetje posojil na osnovi trajne prodaje deviz bankam. Usoda nemenskih posojil je še vedno vprašljiva, saj veljajo za poslovne banke na tem področju velike omejitve in kakšne posebne samostojnosti nimajo. Predlog za 92 odstotno obrestno mero je dokaj neposrečeno opredeljen, saj se ne ujema s siceršnjo politiko bank na tem področju. V takšnem primeru bi bilo nemensko posojilo od prodaje deviz cenejše od namenskega za stanovanje, obri ali kmetijstvo, obenem pa tudi predrago, da bi občane spodbujalo k večji trajni prodaji deviz bankam. O tem, kakšna naj bi bila dodatna devizna posojila, za katere namene in kakšni naj bi bili pogoj, je sedaj v rokah zveznega izvršnega sveta. Po drugi strani pa je jasno, da država devize potrebuje in da je v lasti ljudi veliko teh, tako čislanih papirjev.

J. Košnjek

Zataknilo se je pri — podstavku

Jesenice — Že dvanajst let je minilo od prvih pobud, da na Jesenicah postavili doprsne kipe nekdanjim železarjem in narodnim herojem Andreju Žvanu — Borisu, Tončku Dežmanu, Tonetu Čufarju, Jožetu Gregorčiču in Matiji Verdniku — Tomžu. Te dni so bili kipi dokončno odlti v bronu — za Andreja Žvana — Borisa v dvorjniku, ker bo en kip postavljen v koči na Postoju, financirala pa ga bo kranjska občina. Zdaj pa se je pojavil nov problem, namreč, kje dobiti sredstva za podstavek. Podstavek mora biti močan, iz kakovostnega kamna in na Jesenicah računajo, da bo stal kar staro milijardo dinarjev. Medtem ko stroške za kipe same — izdelal jih je jeseniški kipar Torkar krila železarna, pa za podstavek iščejo sredstva drugje. Ako teče prek šol, delovnih organizacij, vendar kaže, da se zlepila bo nabralo dovolj denarja. Nekatere delovne organizacije ponajo svoje usluge, tako je Gradbinc iz Kranja zagotovil, da vse zidarska dela naredil brezplačno, nekatere usluge bo brezplačno nudila tudi jeseniška komunala, toda če bodo hoteli, bodo kipi še letos stali v spominskem parku na Jesenicah, bo treba zbrati še 10 milijonov dinarjev, po letosnjih cenah, seveda. Vsako odlašanje bo še dražje. Jeseniščani ugotavljajo, da bodo težko zmogli in predlagajo, da bi šla Gorenjska v širšo akcijo za narodne heroje ne bi smelo biti občinskih meja.

D. D.

Proslava v kranjski garniziji

Kranj, 10. julija — Jutri dopoldne, ob 10. uri, bo v vojašnici Staneta Žagarja proslava ob dnevu SNOUB France Prešeren. Po slavnostnem govoru bo svečana zaobljuba mladih vojakov, podelitev priznanj in zatem bodo odpri spominsko sobo Prešernove brigade. Prireditev bodo sklenili s kulturnim programom.

Jubilej cerkljanskih gasilcev

Cerknje, 8. julija — Gasilsko društvo Cerknje praznuje v nedeljo, 12. julija, 95 letnico ustanovitve. Ob tej priložnosti bodo otvorili prenovljeni in za eno nadstropje dvignjen gasilski dom sredi vasi, pri čemer so večino del opravili prostovoljno. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1880 na pobudo takratnega župana Andreja Vavkna. V letih 1880—1890 je bilo več požarov, najhujši pa je bil požar v letu 1881, ko je ogenj uničil 36 poslopij. Cerknani so ku-

pili prvo ročno brizgalko leta 1890. Kasneje, posebej pa po vojni, so opremo stalno dopolnjevali in v Cerknjih in okoliških vasilj zgradili več protipožarnih bazenov. Društvo pa mora, glede na potrebe kraja, dobiti še sodobnejšo opremo.

Program praznovanja je petster. Danes, ob 18. uri, bo sekturna gasilska vaja, ob 18.30 pa bo prikaz delovanja ročnih gasilskih aparativ. V soboto, ob 8. uri zjutraj, se bo pri os-

novni šoli začelo prvo spominško tekmovanje, Barletov memorial, v spomin na ustanovitelja gasilstva na Slovenskem.

Tekmovali bodo pionirji in članji, memorial pa naj bi postal tradicionalen. Ob 20. uri bo akademija v dvorani kina, v nedeljo ob 15. uri pa bo gasilsko slavlje, otvoritev prenovljenega doma, nato pa veselica, na kateri bo igral ansambel Marela. Veselica bo pri Zadružnem domu. J. Kuhar

Voda dražja za 77 odstotkov

Popravljamo vest, ki smo jo objavili pod naslovom Paket jeseniških podprtij. Napisali smo, da se je voda podprtja za 106 odstotkov.

Tak pa je bil le predlog kajti komunalna skupnost Jesenice je odobrila podprtje vode »le za 77 odstotkov.«

AKTUALNO

V najboljšem primeru 800, v najslabšem bo v Telematiki več kot 2000 delavcev preveč

Na ključno vprašanje še ni odgovora

Kranj, 8. julija — Razmere v Telematiki in ukrepe za boljše poslovanje je minulo sredo dopoldne obravnaval kranjski izvršni svet, popoldne pa občinska skupščina. Če bodo ukrepi uresničeni, bo imela Telematika letos 10 milijard dinarjev izgube. Sklenili so, naj takoj začno iskati organizacije in skupnosti, ki jo bodo pokrile, saj bo postopek zahteven in dolgotrajen, le tako pa se bodo lahko izognili ostriini zakona o sanaciji in spodbudno nagrajevali strokovnjake. Skupaj s sozdom naj Telematika pospeši odločitev o naložbi v javni digitalni sistem, saj odgovora na to ključno vprašanje še ni. V najboljšem primeru bo moral Telematiko do konca prihodnjega leta zapustiti 800 delavcev, v najslabšem primeru 2000 do 2500. Koliko delavcev bo odveč, so torej v Telematiki že povedali, ne pa še, kakšna je njihova kvalifikacijska sestava, da jih bodo lahko prezaposlili drugam. Nekaj možnosti zdaj na Gorenjskem je, takoj bi jih seveda morali izkoristiti, da še te ne bo do usahnil.

V Telematiki zmanjšujejo proizvodnjo

Program ukrepov za izboljšanje razmer zdaj v Telematiki utemeljuje v zmanjševanju proizvodnje telefonskih central Metaconta 10 C, ki so tehničko zastarele in jih vse teže prodajajo. Ukinjajo proizvodnjo povsem zastarelih central na Blejski Dobravi, kjer bodo ostali le napajalniki. Pospešeno pa iščejo naročila za prodajo central Iskra 2000, telefonov in drugih izdelkov. S temi in z ukrepi za boljše delo naj bi izguba v Telematiki letos znašala 10 milijard dinarjev.

V Telematiki so napravili tudi oceno poslovanja v prihodnjem letu. Sodijo, da bodo možnosti prodaje na domaćem trgu podobne letosnjim, izvoz na Zahod naj bi z 18 povečali na 20 milijonov dolarjev, na Vzhod pa s 31 na 40 milijonov dolarjev. Izguba naj bi bila tako polovico manjša kot letos.

Pri pokrivanju letosnjene izgube bo seveda najprej na vrsti sozd Iskra. Če bo presegla 10 milijard dinarjev, bo to tudi za Iskro prevelik zalogaj. Na pomoč poslovnih bank je težko računati, v kolikor bodo zagotovile denar za naložbe. Kot tretjo možnost pa navajajo združevanje sredstev v ceni telefonskega impulza.

Najmanj 800 delavcev bo preveč

Ob takšni prodaji in prepologljeni izgubi v prihodnjem letu bo konec leta 1988 v Telematiki 800 delavcev preveč, zanje bodo morali poiskati delo drugod. Število delavcev naj bi torej z 4.400 zmanjšali na 3.600. V neposredni proizvodnji bo že letos preveč 208 delavcev, prihodnje leto pa še 77. Ostali presežki delavcev pa so v režiji, saj zdaj na enega delavca v neposredni proizvodnji pridejo kar dva do trije v režiji.

Od teh 800 delavcev jih je 430 v matični tovarni v Kranju, 370 pa na Blejski Dobravi, kjer bo letos brez dela ostalo 120 delavcev, prihodnje leto pa še 250. Tam bodo ohranili le proizvodnjo napajalnikov, ki zaposluje le 50 do 80 delavcev.

FRANC ŠIFKOVIČ, predsednik poslovodnega odbora sozda Iskra: »V Telematiki trije direktorji zapored niso odšli po normalni poti, ne bom komentiral zakaj. Brez dvoma pa se v takšni tovarni vodstvo ne bi smelo zamenjati vsakih nekaj let. Novi direktor Andrej Polenec, ki je prišel pred tremi meseci, je strokoven in resen človek, v sodu mu zaupamo. Pomagamo mu pri oblikovanju vodstvene ekipe, sodimo, da mora biti mandatar, da mora biti vodstvena ekipa uglasena na prvega človeka. Za program, za razvojno vizijo pa so v Iskri odgovorne delovne organizacije same, vseh 25 je sozdu poverilo predvsem trženje, usklajevanje denarnih tokov in kontrolo kakovosti. Programov torej v sozdu nimamo! Ocenjujemo pa večje naložbe, sodimo, da je naložba v javni digitalni sistem zanimiva, podpiramo jo. Vendar pa ne bomo šli slepo vanjo, ne na osnovi papirjev iz preteklih let, temveč na osnovi sedanjih, stvarnih ocen. V Iskri imamo zdaj dva projekta, ki presegata naše možnosti: mikroelektroniko in digitalno javno telefonijo. Tudi v uresničitve slednjega ne moremo sami, temveč s tujim partnerjem, ki ne bo prodal le licence, temveč tudi sovračal, le tako bodo odprte možnosti za pravočasno osvajanje naslednjega sistema, čemur doslej ni bilo tako. Vprašanje pa je, če ne bi bilo pametno iti s kom skupaj v naložbo, Iskra je nasprotni preveč vase zaprt sistem, tako v Sloveniji, kot v Jugoslaviji.«

V Telematiki računajo, da se bo upokojilo 240 delavcev, 40 do 60 jih bodo lahko prerazporedili na druga dela, za 370 delavcev na Blejski Dobravi bodo morali poiskati delo drugod, prav tako za približno 100 delavcev v Kranju.

V kolikor pa naložbe v javni digitalni sistem ne bo, bo v Telematiki brez dela ostalo 2.000 do 2.500 delavcev.

Kakor smo slišali na seji izvršnega sveta, nekaj možnosti

FRANC RIHTARŠIČ, podpredsednik kranjskega izvršnega sveta: »Sanacija Telematike se mora začeti pri kadrib in miselnosti, ne pri denarju. Ni dovolj le nov direktor, potrebna je nova vodstvena ekipa, zamenjave tudi v tozidih. V tej smerni je ukrepov še premalo. Navsezadnje se je že v Gorenju in novo-meski IMV izkazalo, da so bile vse sanacije neuspešne, dokler so iskali le denar. Telematika ni daleč od tega, zato je zgolj pogovaranje o denaru premalo, sanacija pa že vnaprej obsojena na neuspeh.«

za prezaposlitve trenutno je, v jesenski, radovljški in tržiški občini potrebujejo 520 delavcev, od tega polovico z nižjo strokovno usposobljenostjo. V kranjski občini pa je trenutno za 250 delavcev moč najti delo drugje, vendar iščejo bolj strokovno usposobljene, kar tretjino je želja po sedmi zahtevnostni stopnji, predvsem po elektro inženirjih, ki pa se jih seveda v Telematiki nikakor ne želijo znebiti. Predvsem bo treba hitro ukrepati, kovati železo, dokler je še vroče, kajti hitro lahko tudi te možnosti usahnejo, kar seveda pomeni, da bodo marsikam prisli delavci od drugod, za Telematike pa morda že kmalu drugod res ne bo moč najti dela.

Manjka pa jim strokovnjakov

Za programske prenove, ki temelji na naložbi v javni digitalni sistem, pa bi v Telematiki potrebovali 277 novih ljudi, od tega 115 z visoko izobrazbo ter nazioniom magister ali doktor, 74 z višjo in 88 s srednjo strokovno izobrazbo. Če pogledamo pa projekt, potrebujejo 115 strokovnjakov za sistem 2000, 125 za projekt Sistem 12 in za terminalne 37 strokovnjakov.

Prav nobenega pa torej Telematika ne bi smela izgubiti, kar bo seveda v znatni meri odvisno od osebnih dohodkov.

Groze jim še nižji osebni dohodki

V letosnjem prvem polletju so imeli v Telematiki za približno 10 odstotkov nižje osebne dohodek od gospodarstva v kranjski občini. V drugem bodo morali spoštovati zakon o sanaciji, ki je oster, le obljubo sanatorjev, da bodo pokrili izgubo, se je moč izogniti tej ostrini. Brez te obljube, pa se v izgubo lahko vračajo le 80 odstotni osebni dohodki preteklega leta, povečani za rast življenjskih stroškov v posameznem mesecu. Nekako bi to še bilo, če hrkati Telematike ne bi zadela obveznost poračuna osebnih dohodkov v prvem polletju. Gleda na izplačilo bi morali v tretjem letosnjem tromesečju poračunati nekaj več kot 32 tisoč dinarjev kosmatega osebnega dohodka na delavca. V Telematiki ocenjujejo, da bi po zakonu o sanaciji lahko naračunali le 75,6 odstotkov potrebne višine sredstev za osebne dohodke. Potrebne seveda v tem smislu, da bi zaježili odhajanje strokovnjakov in uspeli pridobiti nove.

Torej jim je obljuba sanatorja o povodih iz Sloveniji doslej niso držali križem rok in zametki odlaganja posebnih odpadkov so nastali v Ljubljani, Kranju, Mariboru in Novem mestu.

Koncept je pravzaprav preprost, predvideva zaprti in odprti krog ravnanja s posebnimi odpadki. Zaprti se nanaša na delovne organizacije, kjer nastajajo in kjer naj bi zanje sami poskrbeli, kolikor je seveda to smotreno, seveda tudi v sodelovanju z drugimi delovnimi organizacijami, kar je ponekod že utemeljeno. Zaprti krog bi se torej nanašal le na del posebnih odpadkov. Za ostale pa naj bi upeljali sistem pokrajinskih zbiralnic in centralnih objektov. V zbiralnicah bi posebne odpadke zbirali s posameznih območij, jih predelovali do stopnje, ko so primerni za odlaganje ali pa posiljali naprej v centralne objekte, ki bi imeli seveda tudi deponijo za posebno nevarne snovi, sežigalne naprave in predelovalne objekte. Pri pokrajinskih zbiralnicah bi torej prav tako imeli začasna skladišča, ki bi bila potrebna predvsem v prehodnem obdobju, ko centralni objekti še ne bodo naredi.

Za uresničitev takšnega koncepta pa bo seveda treba marsikam premagati lokalizme, saj takšnih objektov pač nihče nima rad v svojem kraju. Republiška prostorska zakonodaja naj bi omogočila, da bi lokacije za takšne objekte našli. Odgovoriti pa bo seveda treba še na vprašanje, kakšen bo način zbiranja denarja, bo to zakonsko predpisana obveznost ali sporazumevanje. Če sledimo načelu, naj strošek pač plača onesnaževalec, potem bo pač vstrel v ceno izdelkov, ki imajo posebne odpadke. Za začetne stroške, ki so povezani z gradnjo objektov, pa je zdaj že več različnih rešitev, najbolj oprijemljivi vir so sisi materialne proizvodnje. Komunalne organizacije bodo tako ali tako sodelovale pri zbiranju posebnih odpadkov, razmišljali pa so o specializiranih, ki bi se ukvarjale le z njimi.

M. Volčjak

Pripravljene so rešitve za ravnanje s posebnimi odpadki

Posebne odpadke bodo pometli s tovarniških dvorišč

Ljubljana, 6. julija — »Pripravljen je koncept sistemskih rešitev za ravnanje s posebnimi odpadki v naši republiki, v pravili je zakon o nevarnih snoveh, skratka zaokrožen je pogled na razrešitev problemov, ki so predvsem organizacijsko pa tudi denarno zahtevni,« so na ponedeljku časnikarski konferenci povedali predstavniki republiškega komiteja za varstvo okolja in republiškega sekretariata za notranje zadeve.

Sistemski ureditev odlaganja posebnih odpadkov je zapisana v planskih dokumentih, za njeno uresničitev je zadolžen republiški izvršni svet, ki bo v kratkem na seji obravnaval koncept sistemskih rešitev skupaj z osnutkom zakona o nevarnih snoveh. V slovenski skupščini je bil namreč maja letos sprejet predlog za izdajo tega zakona in računajo, da ga bo skupščina obravnavala septembra. Tja do konca leta naj bi bile torej stvari urejene, li tudi na vprašanje, kakšen bo način zbiranja denarja, predvsem za začetne stroške, kasneje pa naj bi odlaganje posebnih odpadkov pač ostalo strošek tistih, ki jih proujavajo, če tako rečemo.

Razmišljanja o ureditvi teh vprašanj in problemov segajo deset let nazaj. Pobudo je imela nekaj časa Gospodarska zbornica Slovenije, vendar se je izkazalo, da brez sistemskih ureditev ne gre. Tudi zakonsko naj bi bilo zdaj področje posebnih odpadkov enotno urejeno, saj so zdaj nevarne in strupene snovi obravnavane različni zakoni ali podzakonski akti. Skratka, enotnega pristopa, kakor tudi jasnih obveznosti, ni bilo.

Cilj sistemskih rešitev za ravnanje s posebnimi odpadki je dvojni. Ugotovili naj bi, kje nastajajo, kakšni in koliko jih je in poskrbeli za pravilno ravnanje z njimi, za njihovo predelavo in odlaganje. Pri tem naj bi seveda upoštevali dosedanje rešitve, saj

povsod v Sloveniji doslej niso držali križem rok in zametki odlaganja posebnih odpadkov so nastali v Ljubljani, Kranju, Mariboru in Novem mestu.

Koncept je pravzaprav preprost, predvideva zaprti in odprti krog ravnanja s posebnimi odpadki. Zaprti se nanaša na delovne organizacije, kjer nastajajo in kjer naj bi zanje sami poskrbeli, kolikor je seveda to smotreno, seveda tudi v sodelovanju z drugimi delovnimi organizacijami, kar je ponekod že utemeljeno. Zaprti krog bi se torej nanašal le na del posebnih odpadkov. Za ostale pa naj bi upeljali sistem pokrajinskih zbiralnic in centralnih objektov. V zbiralnicah bi posebne odpadke zbirali s posameznih območij, jih predelovali do stopnje, ko so primerni za odlaganje ali pa posiljali naprej v centralne objekte, ki bi imeli seveda tudi deponijo za posebno nevarne snovi, sežigalne naprave in predelovalne objekte. Pri pokrajinskih zbiralnicah bi torej prav tako imeli začasna skladišča, ki bi bila potrebna predvsem v prehodnem obdobju, ko centralni objekti še ne bodo naredi.

Za uresničitev takšnega koncepta pa bo seveda treba marsikam premagati lokalizme, saj takšnih objektov pač nihče nima rad v svojem kraju. Republiška prostorska zakonodaja naj bi omogočila, da bi lokacije za takšne objekte našli. Odgovoriti pa bo seveda treba še na vprašanje, kakšen bo način zbiranja denarja, bo to zakonsko predpisana obveznost ali sporazumevanje. Če sledimo načelu, naj strošek pač plača onesnaževalec, potem bo pač vstrel v ceno izdelkov, ki imajo posebne odpadke. Za začetne stroške, ki so povezani z gradnjo objektov, pa je zdaj že več različnih rešitev, najbolj oprijemljivi vir so sisi materialne proizvodnje. Komunalne organizacije bodo tako ali tako sodelovale pri zbiranju posebnih odpadkov, razmišljali pa so o specializiranih, ki bi se ukvarjale le z njimi.

M. Volčjak

Peko izvozi polovico čevljev, kar je glavni razlog slabših poslovnih rezultatov

Polovico plače podarili državi

Tržič, 7. julija — Se je Peko znašel na robu (ne)uspeha, posluje z motnjami ali ne, so se spraševali na torkovi seji tržiškega izvršnega sveta, ki se je sestal kar v tovari. Zaskrbljeno je razumljivo, saj Peko daje kruh skoraj 5.600 delavcem, ustvari polovico tržiškega družbenega proizvoda, 67 odstotkov izvoza na Zahod. Manj razumljivo je, da so nekateri razpravljalci zatiskali oči pred glavnim razlogom in slišali smo, da zunanje okoliščine ne smejo biti izvor za slabše poslovne rezultate, kar lahko prevedemo v vrč vzklik drugega: naj se torej Peko prilagaja neumnostim zvezne vlade!

Seveda ni moč zanikati, da notranjih težav in problemov v Peku ni (Le kje jih ni). Še opaznejši so, saj poslovna uspešnost upada, ker so osebni dohodki po povprečjem okolice. Toda poglaviti razlog niso in ne morejo biti, naj kdor koli še tako skuša mahati z odgovornostjo vodstva, s slabimi medsebojnimi odnosmi itd. Resnica je namreč zelo preprosta: Peko izvozi polovico čevljev, predvsem na Zahod, kakšen je pri nas zdaj položaj velikih izvoznikov, pa je menda že vsakomur jasno. Številke so prepričljivejše od besed.

Peko je lani izvozil za 3,3 milijone dolarjev več kot uvoz, navkljub temu je imel konec leta za 2,8 milijonov dolarjev neplačanih računov tujih dobaviteljev; lanski dolg še ni povsem poravnani, znaša še 348 tisoč dolarjev. V letosnjem prvem polletju so izvozili za 17 milijonov dolarjev, od tega za 13,2 milijone na Zahod. Izvoz je bil manjši za 14 odstotkov, vendar je predstavljal še vedno slabvo polovico vseh izdelkov. Dosegli pa so za 7 odstotkov večjo prodajno ceno, prizadevanja za večjo kakovost izdelkov torek v Peku niso le besede, temveč stvarnost.

Kako dohodkovno neraznimiv je izvoz, povesta podatka, da je v letu dni, od lanskega do letosnjega polletja, vrednost dolarja porasta za 55 odstotkov, vrednost nemške marke pa za 88 odstotkov. Izvozne spodbude so slab nadomestek tečaju dinarja, saj zelo kasnijo. V Peku konec maja niso dobili za 1,3 milijarde dinarjev izvoznih spodbud ali pa so jih dobili z menicami. Zarj je to pomenilo 688 milijonov dodatnih stroškov. To pa je usota, ki predstavlja polovico kosmatne mesečne usote za osebne dohodke. Drugače povedano, Pekov delavec je v letosnjih prvih petih mesecih polovico mesečne plače podaril državi.

»Prepričan sem, da je vendarle napočil trenutek spodbudnega izvoza, le kako se bomo sicer izvlekli iz krize? Optimistično pričakujemo boljše izkoristitev zunanjetržigovinske menjave,« je komentiral Franc Grašič, direktor Peka in dodal: »Skrbi pa nas, da bodo pogoji različni glede na to, kdaj je kdo začel izvajati, saj vse kaže, da bodo v ugodnejšem položaju tisti, ki so še začeli izvajati in v slabšem tisti (med njimi je tudi Peko), ki so izvajali že takrat, ko je bilo dovolj deviz na deviznem tržišču, vendar na žalost sposoženih.«

M. Volčjak

Obisk na ml

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava *Kropa v starih fotografijah*, ki jo je pripravil Kovački muzej v Kropi. V Mali galeriji je na ogled razstava *Urbanistične rešitve mestnega centra Kranja*. V galeriji Mestne hiše je predstavljena *sodobna makedonska karikatura*.

JESENICE — V razstavnem salonu Dolik danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo fotografij *Edu Marušiča* iz Ljubljane.

V prvem nadstropju Kosove graščine je na ogled razstava fotografij *Oskarja Dolenca*. V galerijskih prostorih pa je odprta razstava *Cebelnjaki na Slovenskem*.

RADOV LJICA — V galeriji Šivčeve hiše so na ogled *umetniška dela družine Zelenko*.

BLED — V Festivalni dvorani razstavlja akad. slikar *Zmago Puhar*.

ŠKOFJA LOKA — V Groharjevi galeriji je na ogled razstava del člana *Združenja umetnikov Škofja Loka*.

V galeriji Loškega gradu je odprta slikarska razstava *Borisa Yujija Božiča*. Stalne zbirke Loškega gradu so odprte vsak dan, razen ponedeljka od 9. do 18. ure.

ZIRI — V galeriji Svobode Žiri je na ogled razstava slik *Konrada Peterlenja-Slovenca*.

KRANJSKA GORA — Liznjekova domačija (etnografski muzej) je odprta vsak dan razen ponedeljka od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

VRBA — Prešernova hiša je odprta vsak razen ponedeljka od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE — Finžgarjeva domačija je odprta vsak dan razen sobote od 9.30. do 13. ure, ob nedeljah pa od 12.30 do 16. ure.

Jubilej okteta Pirnat

VISOK PEVSKI JUBILEJ

Domžale — Tri desetletja obstaja oktet bratov Pirnat je lep glasbeni jubilej. Z žlahtnim petjem in številnimi nastopi je oktet, ki je praznoval jubilej minuli mesec z nastopom v Domžalah, zgled tudi drugim ansamblom s kakšno ljubezno in znanjem se je treba lotevati glasbenega poustvarjanja.

Če je bil oktet ob svojih začetkih deležen še posebne pozornosti zaradi sorodstvene sestave, si je kasneje priljubljenost utrjeval z nenehnim stopnjevanjem umetniške izraznosti in zllosti pri posredovanju tudi najbolj zahtevnih narodnih in umetnih pesmi. Ob vseh dosedanjih nastopih je oktet bratov Pirnat razgrnil v koncertnih listih bilanco svojega delovanja in ta je izjemno bogata tudi v zadnjem petletnem obdobju, je ob jubileju oktet zapisal Miroslav Stiplovšek. Samo v zadnjih petih letih je imel oktet okoli sto nastopov, kar med drugim govoriti tako o priljubljenosti oktetka kot o priljubljenosti, da požlahtni najrazličnejše priedite. Posebno odmevni so vsakoletni nastopi oktetka na republiških srečanjih oktetov v Šentjerneju in na revijah vokalnih skupin domžalske občine. Redno nastopajo na prireditvah za slovenske izseljence ter na proslavah Železničarjev v Ljubljani. Oktet sicer največ nastopa v domžalski občini, veliko pa tudi po drugih krajih Slovenije in tudi izven republiških meja. Omeniti velja tudi snemanje za RTV, oddaje na avstralskem radiu in drugo. V zadnjih petih letih je oktet dobiti tudi več pomembnih priznanj, med drugim tudi srebrno Kersnikovo plaketo Kulturne skupnosti Domžale in 15. aprilsko nagrado kot najvišje priznanje Jugoslovenskih železnic za širjenje glasbene kulture med železničarji.

Dobrodošli v Volčjem potoku

Volčji potok, 8. julija — Jutri, 11. julija, če bo deževalo, pa v nedeljo, 12. julija, bo za obiskovalce znamenitega Arboretuma Volčji Potok pri Kamniku spet zanimivo in pestro. Domžalska Metalika bo prikazala praktično delovanje drobne mehanizacije za kmetovanje v vrtčkarje, Hmezadov tozd Grames bo predstavil male škropilnice za trate in vrtove, marsikaj zanima vsega po ponudila tudi Agrotehnik. V dendro centru bodo svetovali strokovnjaki, kako urediti vrt, gojiti lončnice, varovati rastline pred bolezvnimi in škodljivci, kako gojiti zdravilna zelišča in podobno. V galeriji bo na ogled razstava slik akademika slikara Damijela Fuggerja iz Domžal z motivi iz Arboretuma. Sodelovale bodo narodne noše, ves dan pa vas bo čakala sreča na srečolovu. V dendro centru boste lahko kupili marsikatero rastline, ki bo poživila vaše stanovanje ali vrt.

V. J.

Mencingerjeva hiša ne bo propadla

Bohinj, 5. julija — Marcia prihodnje leto bodo v Bohinju proslavili 150. obletnico rojstva slovenskega pisatelja in narodnega buditelja, bohinjskega rojaka, dr. Janeza Mencingerja. Za to priložnost namenljajo obnoviti njegovo rojstno hišo na Brodu, ki je dobro obhranjena in je pod spomeniškim varstvom. Pripravljenost za obnovo kažejo tudi pisateljevi potomci, vendar računajo na pomoč spomeniškega varstva in kulturne skupnosti. Obletnico rojstva bodo proslavila tudi kulturna društva v Bohinju in šola, ki je poimenovana po slavnemu rojaku.

JR

PISALI STE NAM

Miličnik mi je pomagal

Ko srečujemo miličnike, nas navdajajo različni občutki. Pogosto se nam zdijo možje v modrem strogi in nedostopni. Nemara je za to kriva tudi uniforma, ki pokriva človeka, ki se je odločil, da bo skušal pomagati ljudem in jih varovati. Ko sem bila pred dnevi zaradi svoje malomarnosti skoraj ob 90.000 dinarjev, mi je eden ob teh mož, miličnik Grčar s kranjske postaje, pomagal s hitrim posredovanjem. Takoj sem dobila nazaj to vso to denarja. Lahko bi me oštrel zaradi malomarnosti, vendar je našel zame prijazno besedo. Prepričana sem, da se k takim ljudem lahko vedno in brez zadrege zatečemo po pomoč.

Justina Buškovič,
upokojenka,
Kranj, Šorljeva 6

Spet je zaigrala kranjska godba

Slišali smo in brali ter bili presenečeni, da je po 90 letih neprekjenerga delovanja utihnila kranjska godba. Godbo so ustanovili kranjski gaislici in je vsa leta igrala ob vseh in žalostnih trenutkih. Navadili smo se se. Zato smo bili še bolj veseli, ko se je v soboto, 27. junija, na kranjskem pokopališču spet oglašila. Prav sramotno je za Kranj in občino, da ne more vzdrževati orkestra in omogočiti normalnega delovanja.

Ivan Petrič, Kranj

SGP
GRADBINEC
KRANJ

Žirovske cerkvene orgle so bile svoje čase največje na slovenskem podeželju

Orkester iz tri tisoč piščali

Žiri, 7. julija — Alfonz Zajec, ki ga imajo Žirovci za živo kroniko kraja, ve za star »spor« med Žirovci in Dobračevci, ki se je zaostril na prelom stoletja ob gradnji nove farne cerkve. Pokopališče v starih Zireh je bilo tolkokrat popravljeno, da so mrlje pogosto usajali kar v vodo. Župnik Vidmar je prišel v Žiri z nalogom, da sezida novo cerkev. Najprej je v breg na Dobračevi prestavil pokopališče in takrat so se Žirovci zbalili, da ne bi tudi k maši morali hoditi v sosednjo vas. Potem je Vidmar našel kolikor toliko sporazumno rešitev; namesto na Volariji, nasproti današnje Alpine, so začeli šestega leta graditi novo cerkev bliže starim Zirem, a vendarne na desnem bregu Sore. A še med gradnjo so morali stražiti, ker so nagajivci hoteli delati škodo. Posvetitev je bila 12. leta.

Tone Čadež, Jobstov naslednik. — Foto: H. J.

poslednje, sedemintridesete do takratnega velikega mojstra Ivana Milavca. Šteli so jih za največje na slovenskem podeželju, krstil pa jih je Stanko Premrl, ki je tedaj vodil glasbeno solo v Ljubljani. Ta je župniku tudi priporočil nadarjenega Korošča Antona Jobsta za organista. Skoraj sedemdeset let je Anton Jobst ustvarjal nova orgelska dela, predvsem za cerkveno rabo, poustvarjal in obdržal ljubiteljsko kulturo na Žirovskem.

Žirovske orgle imajo več kot tri tisoč piščali. Največje so lesene, visoke tudi do osem metrov, za nizke tone, druge so narejene iz aluminija in svinca. Čim manjše in tanjše so, više pojejo. Piščali so spravljene v dveh ličnih kvadratnih omarah, meh, ki dela zrak, so sprva poganjali z nožnim pedalom, zdaj ga z električnim motorjem. Orgle, nad katerimi v barvnom okensku steklu bdi sveta Cecilija, zavetnica glasbe, imajo 38 pojčnih registrrov, ki uravnavajo barvo zvoka. So

H. Jelovčan

dvoročne, z dvema vrstama tipk (podobnih klaviaturi) in tretjo, na katero igrajo organizovane noge. Najbolj priznani slovenski organist Hubert Bergant, ki je že večkrat koncertiral na njih, jih hvali kot izjemno mehke, uigrane, z veliko možnostjo izražanja, s čistim zvokom.

Orgle so instrument baroka.

Največji skladatelj je bil Bach,

ki ga označujejo za glasbenega

matematika, cenjene umetnike pa imamo tudi na slovenskih tleh. Vendar je instrument, ki je cel orkester hkrati,

ostal predvsem za cerkveno in

koncertno izvajanje, name-

njen klasični glasbi. Popevke

se ne slišijo dobro, razen Beat-

lesove Yesterday in podobnih

pol klasičnih melodij.

Tudi za obvladovanje orgel,

ki terja ogromen psihični napor,

je potrebna matematika in

velik posluh za zvočne komi-

binacije. Sedanji organist Tone Čadež, Jobstov učenec, ki je

v Ljubljani dokončal štiriletno

orgelsko šolo, je matematik,

računalniški inženir. Oboje,

orgle in računalnik, sta inte-

lektualno zahtevna. Tone Čadež,

ki obvlada tudi harmoniko

in klavir, pravi, da take polno-

sti zvoka ni v nobenem drugem

instrumentu kot v orglah.

Septembra se v žirovski cer-

ki obeta zanimiv koncert orga-

nistike Angele Tomanič z iz-

borom Jobstovih orgelskih del.

Pobudnik je France Križnar,

ki dela raziskovalno nalogo o

Antonu Jobstu.

H. Jelovčan

Milan in Milena Stare iz Srednje vasi sta odprla penzion »Pri jagru«

Na delo v copatah

Srednja vas, 19. junija — Staretovi iz Srednje vasi 68/a so v novozgrajeni stanovanjski hiši leta dni oddajali sobe turistom, lani decembra pa so odprli penzion z 21 ležišči in polno oskrbo. Milan je pustil službo v počitniškem domu splitskega Jugovinila v Stari Fužini, kjer je bil več let upravitelj; žena Milena, ki je bila »šefica kuhinje hotela Jezero, pa je po prestani bolezni tudi ostala doma. Oba, po poklicu kuharja in s precej izkušenjem v gostinstvu in turizmu, sta si začelela, da bi, kot pravita, na delo hodila v copatah.

Načrt sta uresničila s po-

močjo reške rafinerije, ki jima

je za pet let naprej plačala nočitve. Denar, ki sta ga tako dobila, jima je omogočil, da sta hitreje zgradila in uredila hišo v prijeten penzion. Del ležišč zasedajo delavci rafinerije, proste zmogljivosti prodajata sama. »Trenutno imamo le štiri goste, do 20. julija je še dovolj prostora, avgusta smo že polno zasedeni, pozimi pa bili skoraj brez posla, če si gostov ne bi priskrbeli sami«, je dejal Milan. »Srednja vas je namreč precej odmaknjena, tako da se moramo za vsakega gosta posebej potruditi, še posebej zdaj, ko si šele utiram pot na turističnem trgu. Večina turistov ostane v Ribčevem lazu, v Stari Fužini ali kje drugje bliže jezera, medtem

ko semkaj zaidejo le tisti, ki si izrecno želijo miru. Hrana je domača. Če imam čas, tudi kruh specič doma. Sicer pa največ upoštevam želje gostov,« je dejala Milena, ki je v penzionu kuharica, soberica, snažilk...

Pri Staretovih stane nočitev tako kot drugod v bohinjskih zasebnih sobah 4.050 dinarjev, nočitev z zajtrkom 5.300 dinarjev, polpenzion 8.000 in polni penzion 9.500 dinarjev. Delovnim organizacijam dajejo 15-odstotni popust, cene pa znižajo tudi pred glavno sezono in po njej. »Če bava doma toliko zaslužila, kot sva prej v Jugovinu in Jezeru, bava že kar zadovoljna,« pravita Milan in Milena, ki sta penzionu nadela ime »Pri jagru«. Pri hiši zdaj res ni nobenega lovca,

Na Hrušici praznujejo

Hrušica, 9. julija — Na Hrušici bodo letos pripravili pester program ob krajevnem prazniku. Za uvod v praznovanje bodo v soboto, 11. julija, ob 19. uri v malih dvoranih delavskega doma odprli razstavo značk Janeza Palčiča, dolgoletnega člana DPD Svoboda Hrušica. Na razstavi bo 8.400 značk, razstava pa bo odprta do 18. julija.

V soboto, 11. julija, pa se bo ob 20. uri v dvorani DPD Svoboda predstavila skupina Odiseja s programom moderne magije.

J. Rabič

Vsako soboto z avtobusom na morje

Ziri, 7. julija — Žirovci, ki imajo radi morje že pred do pusti, lahko vsako soboto zjutraj sedejo v poseben avtobus, ki jih odpelje v Umag in se zvečer vrne. Vožnja stane tisoča, poltretji tisočak pa odraža cene za kobilice za kosoč v restavraciji, kjer se na letovnici hranijo tudi Alpinini delevaci. Za prijeten in pocenjan dan v Umagu je med Žirovci toliko zanimanje, da bi bila polna tudi dva, ne le en avtobus.

TV SPORED**PETEK**

10. julija

- 17.00 Dolga bela sled, 10. del češkoslovaške nadaljevanke
17.30 Zagreb: Univerziada 87: Plavanje, prenos
19.10 Risanka
19.20 Propagandna oddaja
19.24 Ne prezrite
19.26 Vreme
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 C. Bertolazzi: Lulu, 2. del italijanske nadaljevanke
20.50 Propagandna oddaja
20.55 Zgodovina izumov: Izumi za vsakdanje življenje, 1. del dokumentarne serije
21.50 TV dnevnik
22.05 Poletna noč

SOBOTA

11. julija

- Oddajniki II. TV mreže**
17.10 TV dnevnik
17.30 Otroška oddaja
18.00 Izobraževalna oddaja
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke — kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Cagney in Lacey, serijski film
21.00 Dubrovniške poletne prireditve, prenos otovoritev
21.45 TV dnevnik
22.05 Kulturni program
23.35 Program plus
01.05 Poročila
- TV Zagreb I. program**
8.55 Poročila
9.00 Nogomet — Jugoslavija-Južna Koreja, posnetek
11.15 Ulica bede, filmski program
15.30 Poročila
15.40 Program plus

agrotehnika - gruda

Delovna organizacija AGROTEHNIKA-GRUDA proizvodnja, notranja in zunanjega trgovina, servisi, n.solo.
Ljubljana, Titova 38-40 TOZD AGROTEHNIKA trgovina n.solo.
Ljubljana, Tržaška c. 132

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge v gorenjski poslovalnici Kranj, Dražgoška c. 2.

SAMOSTOJNEGA KOMERCIALISTA (zastopanje TOZD, obdelava tržišča, terensko komercialno delo)

Pogoji: VI. ali V. stopnja izobrazbe ekonomske, komercialne ali druge ustrezne smeri, 2 ali 4 leta delovnih izkušenj s področja oskrbe kmetijstva s kmetijsko mehanizacijo ter vozniki izpit B kategorije.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedolochen čas. Pisne vloge sprejema DSSS kadrovska služba Ljubljana, Titova 38, 8 dni po objavi.

Kandidate bomo obvestili v desetih dneh po izbiri.

NDYD Y KINU

Večerna obleka je francoski film iz žanra tako imenovanega srčne komedije. «Neporočen par, Monique in Antoine, igraju Miou-Miou in Michel Blanc, po naključju sreča dobroščega robusta Boba, tatu, ki se je ravno vrnil iz zapora v normalno življenje. To je pravi fant zanju, kajti Monique bi storila vse za brezkrbo in prijetno življenje. Bob ju vpelje v svet tatvin in čudnih ljubozeh, saj se je v zaporu čustveno navezel na moški spol. Antoine deluje najprej precej prestrašeno in zmedeno, ko odkrije, da Bob ne osvaja Monique, ampak nje, vse bolj pa ga stvar prtegne, dokler se dekleta ne znebila in moška ostanata sama. Nekaj časa preteče, da se v nekem lokalnu vsi trije zopet srečajo. To srečanje pa je usoden, kajti v navalu ljubosutja Antoine ubije Moniquinoju spremjevalca. Zaključek je pol skrnosti... Film je dobil Zlato palmo za glavno moško vlogo. Režiser Bertrand Blier je posnel še en zanimiv in vznemirljiv film.

Zapuščeni kanjon pa je ameriški znanstveno fantastični film. Znani fizik raziskuje nove vrste energije. Svoje poskuse dela v zapuščenem kanjonu. A prav ta kanjon hoče za svoje nuklearne poskuse tudi veliku ameriško družbo. Nastane borba med osamljenim borcem za svobodo in silno močjo na drugi strani, ki prihaja s helikopterji, oklopni vozili in specjalnimi enotami. Vendar, osamljeni borec mora uspeti.

Ta meseč se bo v kinu Center v Kranju zvrstila vrsta filmov, ki smo jih radi gledali, zato boste pozorni na to revijo: V petek, 10. julija, bo na sporednu komedijo Super agenta, v soboto, 11. julija, Strasti, v nedeljo, 12. julija, Komandos, v ponedeljek, 13. julija, Izganjalci duhov, v torek, 14. julija Karate Kid I, v sredo, 15. julija, Stiri pesti proti Riu, v četrtek, 16. julija, Conan 2, v petek, 17. julija, Čestni bojevnik, v soboto, 18. julija, Poklic Komandos in v nedeljo, 19. julija, Nora invazija na Kalifornijo.

- 22.10 TV dnevnik
22.25 Poletna noč — Alo, alo, angli, humor, serija, 6. del, Nezgodni center, amer. nanizanka, 10. del

Oddajniki II. TV mreže

- 13.10 Kako biti skupaj
13.40 Nadja, kanadski mladinski film
15.10 Šibenik 87, predstava za otroke
16.10 Dallas, ameriška nadaljevanke
17.00 Poročila
17.05 TV koledar
17.15 Narodna glasba
17.45 Sedem TV dni
18.30 Prisrčno vaši: Leon Štrukelj
19.30 TV dnevnik
20.00 Zagreb: Univerziada 87 — Gimnastika-finale (2)
22.55 Premor
23.00 Univerziada 87 — dnevni pregled

TV Zagreb I. program

- 8.30 Bijelo dugme
10.00 Charlie Chaplin, filmski program
10.50 Program plus
13.10 Kako biti skupaj
13.40 Nadja, kanadski igralni film
15.10 Šibenik 87 — predstava za otroke
16.10 Dallas, ameriška nadaljevanke
17.00 Poročila
17.05 Koledar
17.15 Narodna glasba
17.45 Sedem TV dni
18.30 Prisrčno vaši: Leon Štrukelj, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.05 Video klub
21.00 Zagreb: Dvorana Cibone — Slovenski koncert ob rojstvu pet milijardnega prebivalca zemlje
22.10 TV dnevnik
22.25 Nočni program
00.05 Bančni rop, ameriški film

NEDELJA

12. julija

- 9.55 Živ živ: Smrkci, risanke
10.50 Dolga bela sled, ponovitev 10. dela češkoslovn. nadalj.
11.20 Domaci ansambl: Ansambel Ivana Ruparja
12.00 Kmetijska oddaja TV Zagreb
13.00 Poklici, Sin, za kmeta se boj sošol
14.45 Paganini, 2. del sovjetsko-bolgarske nadalj.
15.55 Rensko zlato, nemški film
17.25 Zagreb: Univerziada 87: Plavanje, prenos
19.00 Kino
19.10 Risanka
19.24 Iz TV programov

RADIO

PETEK, 10. julija

Prvi program

- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Dober dan z 8.35 Mladina poje — 10.05 Rezervirano za... — 11.05 Šeherezada (H. Honegger: Poletni pastoral, m. stavek za komorni orkester, N. Rimski Korsakov: Šeherezada, simfonična suita, op. 35) — 12.10 Pod domačo marello — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Iz glasbenih tradicij jugoslovanskih narodov in narodnosti — 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba — 13.30 Od melodije do melodije — 16.00 Vrtljak želja in EP — 17.00 Studio ob 17.-ih — 18.00 Glasba starih mojstrov — 19.45 Pojemo in godemo — 20.00 Mladi mojstori — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.30—24.00 Iz glasbenih skrinje — 00.05—4.30 Nočni program — glasba

NEDELJA, 12. julija**Prvi program**

- 5.00—8.00 Jutranji program — glasba — 8.07 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnite, tovariši? — 10.05 Promenadni koncert — 11.00—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.20 Za naše kmetovalce — 15.30 Poročila — 16.00 Lojtarna domačih — 17.05 Nedeljska reportaža — 17.30 Pojo amaterski

SOBOTA, 11. julija**Prvi program**

- 8.05 Pionirski tehnik — 9.35 Danes smo izbrali — 10.05 Sobotna matineja — Vredni feljton Radia Maribor — 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 11.20 Minute za staro glasbo — 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.05 Kulturna panorama — 16.00 Vrtljak — 16.30 Srečanje republik in pokrajini — 17.00 Studio ob 17.-ih — 19.45 Minute z ansamblom Atija SOSA — 20.00 Veseli večer — Radio na dopustu — 22.20 Od tod do polnoči — 00.05—5.00 Nočni program — glasba

ODDAJNIKI II. TV MREŽE

- 17.10 TV dnevnik
17.30 Hihitviki, otroška oddaja

POLEDELJEK, 13. julija**Prvi program**

- 4.30—8.00 Jutranji program — glasba — 8.05 Glasbena lepijanka — 8.40 Pesmice na potepu —

DOVJE**12. julija: amer. akcij. film PO-KLIC: KOMANDOS ob 20. uri****KAMNIK****10. julija: jugosl. komedija DRUGA ŽIKINA DINASTIJA ob 18. in 20. ur, 11. julija: franc. komedija TRIJE MOŠKI IN ŽIBELKA ob 18. in 20. ur, 12. julija: franc. komedija TRIJE MOŠKI IN ŽIBELKA ob 17. in 19. ur, premiera amer. filma ŠESTA ŽRTVE ob 21. ur, 13. julija: amer. akcij. film KARATE KID I. ob 18. in 20. ur, 14. julija: amer. erot. film STRASTI ob 18. in 20. ur, 16. julija: ital. komedija ŠTIRI PESTI PROTIV RIU ob 18. in 20. ur****DUPLICA****11. julija: amer. akcij. film KO-MANDOS ob 18. in 20. ur, 12. julija: amer. film ŠESTA ŽRTVE ob 18. ur, franc. erot. film LJUBEZEN V OGLEDALU ob 20. ur, 15. julija: jugosl. komedija DRUGA ŽIKINA DINASTIJA ob 20. ur, 16. julija: hong. akcij. film MA-FIJ PROTI NINJI ob 20. ur****RADOVLJICA****11. julija: amer. film SLADKE SANJE ob 18. ur, amer. film HIGHLANDER ob 20. ur, 12. julija: amer. film HIGHLANDER ob 18. ur, franc. film MIMOIDOČA IZ ULICE SANS — SOUCI ob 20. ur, 13. julija: amer. film SLADKE SANJE ob 20. ur, 14. julija: franc. film MIMOIDOČA IZ ULICE SANS — SOUCI ob 20. ur, 15. julija: amer. film PEKEL RIO ABAJO ob 20. ur, 16. julija: jugosl. zabavni film MOJSTER IN KREMŠNITA ob 20. ur****BOHINJ****11. julija: amer. akcij. film LETO ZMAJEV ob 20. ur, 12. julija: ang. pust. film BMX BANDITI ob 18. in 20. ur, 16. julija: amer. akcij. komedija NEVAREN POSEL ob 20.30****SKOFJA LOKA****10., 11. in 12. julija: amer. akcij. film TOP GUN ob 18.30 in 20.30, 14. in 15. julija: amer. glasb. film ELEKTRIČNE SANJE ob 18.30 in 20.30, 16. julija: amer. komedija NEVIDNI VOZNIK ob 20.30****POLJANE****11. IN 12. julija: amer. komedija POLICIJSKA AKADEMII II ob 21. ur, (12.7. ob 18. ur), 15. julija: amer. akcij. film TOP GUN ob 21. ur****ZELEZNKI****10. julija: amer. film ELEKTRIČNE SANJE ob 20.30, 11. in 12. julija: amer. horor MOJ SOSED JE VAMPIR ob 20.30 (12.7. ob 18.30) 15. julija: amer. komedija NEVIDNI VOZNIK ob 18.30 in 20.30, 16. julija: amer. komedija POLICIJSKA AKADEMII II ob 20.30****19.30 TV dnevnik
20.00 Filmski večer: Norosti v kampu, ameriški film, Vesela ločitev, ameriški film****23.00 TV dnevnik
23.25 Program plus
01.35 Poročila****19.30 TV dnevnik
20.00 Program plus
01.35 Poročila**

Slaba slika, direktor pa v — živo!

V nekaterih krajevnih skupnostih kranjske občine se pritožujejo, da imajo slabo televizijsko sliko.

Menda tudi v Stražišču.

Stisko krajevnih skupnosti razumemo, čeprav so v Stražišču veliko na boljšem.

Saj imajo vendarle direktorja televizije — v živo!

KJE SO KAJ DELAJO

NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

IVO ZUPAN

...nekdaj

Naduševal se je za smučarske skoke. Dvanajst let je bil član državne mladinske oziroma članske reprezentance, sicer pa je tekmoval za smučarski klub Žirovica — Jesenice. Nikoli ni bil državni prvak, zato se ga je tudi prijel vzdevek »večno drugi ali tretji«. Zlate kolajne ima le s pionirskih tekmovanj. Najdiše je poletel 171 metrov v Planici, kar je bil štiri leta tudi jugoslovanski rekord. Sodeloval je na olimpijskih igrah v Innsbrucku 1976. leta, bil je tudi kandidat za nastop v dalnjem Lake Placidu štiri leta kasneje, vendar je — le kdo bi vedel, zakaj — ostal doma. To je bil tudi glavni razlog, da se je tedaj odrekel tekmovalnemu športu.

Ivo je bil znan po spektakularnih padcih, še bolj pa po tem, da se je iz nemogočih položajev vedno spremeno izvlekel

C. Zaplotnik

— in kar je najpomembnejše — brez hujših poškodb. Med enim od poletov na velikanki v Oberstdorfu je, na primer, v zraku naredil s smučmi »salto«, silovito treščil na trdo steptani sneg na hrbot letalnice, odtrgal okovje smuči in se odkotlal v iztek. Čeprav so tamkajšnji časopisi pisali, da je iz takšnih padcev nemogoče odnesti celo kožo, je bil Ivo naslednji dan le nekoliko utrujen.

...in danes

Skupaj z ženo Ireno in triletnim sinom Binetom živi v Zasipu in je zaposlen v HTP — jemem tozdu Turizem in rekreacija na Bledu. Pozimi uči domače in tuje goste smučanja na Zatrniku in pomaga planškemu komiteju pri pripravi skakalnic za najpomembnejša tekmovanja. Poleti je njegovo delovno mesto v Zaki, kjer uči tenis, organizira teniške turnirje, popravlja teniške loparje... Športna rekreacija je tudi sicer pomemben del njegovega življenja — pozimi igra še hokej za ekipo Verige, poleti tekmuje z »verigarji« v občinski ligi malega nogometa, poskuša se tudi v velikem golfu... »Včasih je bilo v športu veliko odrekanja in nobenega zasluga, zdaj je odrekanja še več kot nekdaj, vendar igra pomembno vlogo tudi denar. Mi smo bili še zadnji čisti amaterji,« je dejal naš znani nekdanji športnik.

C. Zaplotnik

U

2

nekoč:

Pred desetimi leti se je zbrala družina mladeničev, ki si je zgradila svoj svet domišljije. Vsa-

kdo si je pridobil svoje mesto. Ta-

ko Paul Hewson postane Bon-

Vox (lat. dober glas) in današnji

kitarist, klavijaturist U 2 Dave

Evans The Edge. Po oglašu Lar-

rya Mullen je poleg že omenjenih dveh kmalu pojavi tudi

Adam Clayton. Ekipa je sestavljena. Do 1977 fantje nastopajo pod različnimi imeni, v tem letu

pa na predlog Stevja Rapida (da-

● Blagovna menjava

Blagovna menjava ni le značilnost jugoslovenske trgovine. Ameriški Ford pošilja Urugvaju avtomobile in zanje dobiva kože; modni kreator Pierre Cardin za nasvete Kitajski dobiva kitajsko svilo; siromanska Jamajka plačuje automobile z rudo, Filipini za romunsko orodje pošiljajo kokosove orehe; Malezija pa Braziliji daje surovo nafto in dobiva železovo rudo.

● Za mini krila ni mesta

Nobena junakinja Dinastije ne bo oblekla mini krila — je odločno izjavil kostumograf popularne TV serije. Zakaj se je tako uprl modni mini kril, ki se je spet pojavila v Ameriki? Pravi, da je mini moda le prehodna in da ne more dovoliti, da bi se občinstvo ob morebitnih ponovitvah serije v drugačnih modnih časih krohotalo zvezdam Dinastije.

STRGANE STRUNE STRGANE STRUNE
Ureja: Vine Bešter

KONCERT U 2

Vsi ljubitelji irskih rockerjev teha zapisa verjetno ne boste spreghledali. Kranjska poslovnačica Kompaš namreč organizira v torek, 21. julija, odhod s posebnim avtobusom na koncert skupine U 2 v München na velikem olimpijskem stadionu.

Prijave in vse natančnejše informacije (cena, časovni razpon...) dobite v kranjskem Kompasu (poleg Globusa) ali po telefonu 28-472. Velja pohititi, kajti po zadnjih informacijah (pred zaključkom redakcije) je bilo prostih samo še nekaj mest!

U 2 nekoč:

Pred desetimi leti se je zbrala družina mladeničev, ki si je zgradila svoj svet domišljije. Vsa-kdo si je pridobil svoje mesto. Ta-ko Paul Hewson postane Bon-

nes oblikovalc vseh njihovih ovitkov plošč) postanejo U 2, ker to ime izraža »intimnost in bližino«.

Pripravljajo se prve pesmi in igranje pred klubsko publiko. (Danedelion Market). Leta 1979 izide njihova prva mala plošča Out Of Control in počasi se začne pot proti vrhu. Prvo prelomno pomeni leto 1981, ko po izidu prvega LP-ja Boy počasi poleg angleške publike osvojijo tudi del ameriške. Dve leti kasneje s pesmijo New Year's Day, ki govori o poljski Solidarnosti, že dosegajo vrh in s tem presežejo časovne omejitve... Tu je potem še Brian Eno, Live Aid pa....

U 2 danes:

Fantje so trenutno na svetovni turneji, kjer predstavljajo svojo zadnjo, peto studijsko veliko ploščo The Joshua Tree. Eden od najlepših pokazateljev njihove vrednosti so poleg razprodane dvorane tudi nepozabni koncertni vtiški. Čeprav jim nekateri očitajo zlagano profesionalnost, U 2 hitno naprej, pridobivajo nove in nove privržence...

Diskografija:

Albumi: Boy (1980), October (1981), War (1983), Under A Blood Sky — live (1983), The Unforgettable Fire (1984), Wide Awake In America — mini LP, Live (1985), The Joshua Tree (1987).

ZABAVNI ZVOKI

DON JUAN PRIPRAVLA KASETO

»Skupaj smo že dobrih deset mesecev. Skupino Don Juan smo uspeli zelo hitro sestaviti. Ni ga, ki ne bi poznal priljubljene skladbice Mandarina. Naklada je dosegljala že število 90 tisoč kaset in plošč in se približuje diamantni nakladi — 100 tisoč prodanih,« pravi Branko Jovanović Vunjak.

V Don Juanu so: bas kitarist Vili Bartok, solo kitarist in vodja Vunjak, bobnar Damir Jurak in kitarist Vojko Stiligoj. Vunjak kot glasbenik in pesc pomaga mladim skupinam in posameznikom s projektom kaset NAJ, NAJ, NAJ... Za NAJ 1 in 2 je sodelujočim napisal pesmi. Zato, ker je Mandarina postala hit, so pri drugi kaseti dodali

tudi ime te skladbe. V seriji projekta NAJ bo izšla tretja kaseta v času dopustov, na njej pa bodo skladbice Majde Arh, Andreja Mahkote, Mihe Balažiča ter skupine Prerod iz Ptuja, Kivi iz Ptuja, Šato iz Velenja, Delta iz Ljubljane, Pop design iz Naklade seveda Don Juan.

Don Juanovič načrtujejo tudi izid prve samostojne kasete, posneli pa jo bodo pri Acu Razborni.

Se to: v Ljubljani se Branko Vunjak vključuje v skupnost samostojnih kulturnih delavcev, ki odpira Založbo MI in bo združevala izdajo kaset in plošč, videa, filma in organizacijo koncertov. — D. Papler

PRIJAZNI NASMEH

GORENJSKI SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

MARJETA VIZOVIŠEK

nadvse sposobna in na delovnem mestu vedno ustrežljiva Marjeta Vizovišek.

Marjeta Vizovišek iz Lese je upravnica kampa Šobec že pe-tole:

»Saj sem kar malo presenečena nad tako oceno,« pravi Marjeta, »skajti na delovnem mestu, se mi zdi, sem precej sitna. Zahtevam, da goste pozdravljamo v slovenskem jeziku, vedno pa moramo prisluhniti njihovim željam in zahtevam. Zavedamo se, da se gostje ne morejo hitro znajti, da pride do problemov, ki jim niso kos. Tako moramo v vsakem času dneva ali noči sami poskrbeti, če se jim pokvarji avtomobil, če zbuli njihov kuža....

Najbolj me razjezi, če ne znajo ceniti našega truda, ko skrbimo za čistočo v kampu. Pri 3.000 gostih mora biti red. Zato se ne morem strinjati s tistimi, ki odvržejo odpadke kjer koli ali ki se hočejo pretihatopiti v kamp. Vsaka zahteva, ki smo jo postavili, ima utemeljen razlog. Reda v kampu se je enostavno treba držati.

D. S.

Okroglo (3)

Piše: D. Dolenc

Menzure ovsa, posmrtni vol...

Marija Kokalj-Jurjevičeva z Okroglega nam je poslala v svojem pismu zanimiv zapis o Okroglem iz leta 1291, najden v srednjeveških urbarjih in sicer o dajatvah, ki so jih moralni kmetje dajati gosposki. Takole piše: »V vasi Okroglo je obdelanih 14 kmetij, od katerih plačuje vsaka na leto o prazniku sv. Mihaela tri menzure pšenice, tri menzure rži, pet modijev ovsa po meri žitnice gospoda škofa. Ena pa med imenovanimi 14 kmetijami, ki zaradi svoje revščine ne more plačati dolžnega davka v žitu in ni mogla biti drugače umeščena, je bila obdavčena letno na pol marke oglejskih denarjev, dalje letno o prazniku sv. Martina dva denarja za podeželsko sodnijo, kar naj se piača deželnemu gospodu. Dalje so dolžni ob navzočnosti gospoda škofa služiti z mesom v kuhinjo. Dalje daje ob času umestitve vsak uradnik en denar, en kruh in pol menzura ovsa. Če

GORENJCI, POZNATE GORENJSKO?

Prihodnji bomo obiskali Štisko vas. Veste, kje leži? Ima

spleh kakšno značilnost? Sporočite nam, prosimo. Tudi tokrat gre enemu izžrebancu nagrada, Zorčeva knjižica Po Prešernovih stopinjah.

Ob vsakem večjem nalinu se plaz kamenja spelje na Martinčev travnik. In kjer koli

mladi Martinčev prosi, da bi to uredili, se zgovarjajo na druge. To ni pošteno!

Kmečka romantika le še ob motiki

Najstarejša krajanka Okroglega je Marija Križnar, Pogvajenova. 85 let je določila 13. marca, a je nisem našla doma. Na njivi je okopavala rdečo peso. Spominja se še časov, ko so še vse žito na roko, s srpi žeze. Potem, ko so prišli fantje iz prve svetovne vojne in video drugod košnjo s koso, so tudi pri njih začeli z njo. Tudi včasih ni bilo kaj posebno živahnega, družabnega življenja v vasi. Plesalo se je le, če je bila ohect, sicer so pa v Naklo hodili na igre in na plese. Preprosto je bilo vse, pravi Marija, počasi se je delalo, zdaj gre pa vse s tako naglico, vse je na traktorjih. Le ob motiki je še malce kmečke romantične.

In kaj si želi 121 krajancov Okroglega? Čeprav nimajo v vasi razen cerkve prav ničesar, so zadovoljni, saj dobre vse v bližnjem Naklem, najhujšo želje si pa poteče v bifeju doma slepih. Le telefone, te bi pa radi čim prej imeli. Telefonski priključki so že v vasi, a PTT Kranj kar zavlačuje. Saj ne zaradi drugega, zaradi veterinarjev je nerodno, pravijo kmetje.

Najstarejša krajanka Okroglega je 85-letna Marija Križnar.

POPRAVEK

Narobe smo zapisali, da je v noči od 21. na 22. aprila 1942 v Okrogelski jami padlo 13 borcov. Res jih je padlo 13, nas opozarja Ivan Jan, vendar 2 od njih 21. aprila dopoldne, 22. aprila dopoldne se jih je šest samih ustreljilo v jami, 2 sta bila zastrupljena s plinom in bila ubita v Begunjah, 2 pa sta bila 16. maja ubita med ostalimi talci. Eden je ostal živ, se vrnil med partizane in padel 14. septembra v Udin borštu.

FRANCI ZAGORČNIK

Prispevki k opredelitvi slovenske kulturne krize — 2

MARJAN GABRIJELČIČ

Slovenska kultura danes in jutri

ANDREJ PAVLOVEC

Kultura je kot pes na cesti

EDO TORKAR

Poklic: samostojni kulturni delavec

IZJAVA DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV
Ob spremnjanju ustave

JANEZ SVOLJŠAK

Odprto pismo Mariji Staretovi

Odprte strani

ŠT. 9

Urednikova beseda

Devete letosne odprte strani, zadnje pred poletnimi počitnicami, smo odprli kulturi. Povprašali smo slovenske kulturnike, kaj menijo o sedanjem položaju v slovenski kulturi, zlasti o »željah« (in konkretnih ukrepih, ki iz teh želja izhajajo), da bi na račun kulturnega dinarja reševali jugoslovansko krizo. Odziv je bil nekoliko slabši kot smo pričakovali. Kljub temu pa menimo, da boste v Odprtih straneh našli zanimivo branje, čeprav v vročem poletju teže razmišljamo o krizi in težavah.

Z Odprtimi stranmi se do jeseni poslavljamo. S tem pa ne mislimo, da v poletnih mesecih ne bi sprejemali večjih prispevkov v razmišljanju. Veseli bomo zapisa ali razmišljanja.

LEOPOLDINA BOGATAJ

MANDAT

FOTO: GORAZD ŠINK

VLADIMIR KAVČIČ

Kultura je preveč!

V splošnem nazadovanju smo dosegli tisto stopnjo, ko ne moremo več govoriti le o kriznih vprašanjih na tem ali onem področju, znašli smo se v začaranem krogu in ne vemo več natančno, kje bi se stvari lotili, kaj je vzrok, kaj posledica.

V našem splošnem nazadovanju smo dosegli tisto stopnjo, ko ne moremo več govoriti le o kriznih vprašanjih na tem ali onem področju, znašli smo se v začaranem krogu in ne vemo več natančno, kje bi se stvari lotili, kaj je vzrok, kaj posledica.

Zvezni interventni zakoni so bili na primer sprejeti z utemeljitvijo, da bodo utrjevali samoupravni sistem. Omejili so svobodno merjavo dela, da bi jo → v nadaljevanju okrepili. Da bi razbremenili gospodarstvo, delavci ne smejo več namenjati sredstev za določene družbenе dejavnosti iz svojega osebnega dohodka, temveč naj bi se

sredstva za te dejavnosti zagotavljala iz ostanka dohodka delovne organizacije. Pričakujemo, da tretjina delovnih organizacij takšnega ostanka dohodka ne bo imela, zato bodo potrebe njenih delavcev po družbenih dejavnostih solidarno pokrivali tisti, ki bodo takšen dohodek imeli. Zaradi solidarnosti bo obremenitev teh delovnih organizacij večja. In tako naprej...

Nihče noče javno ugotoviti, da imamo zdravstva, šolstva, kulture in telesne kulture preveč. Vendar interventni ukrepi ponujajo prav to ugotovitev. Toda odkrijejo naj jo uporabniki teh dejavnosti

zgolj pretapljajo v manj vredno valuto. Kje je tu logika in kje je izhod iz tega?

Resnica je, da nam kulturna dejavnost usiha. Mnoge knjižnice ne kupujejo več knjig, zmanjšuje se program v Operi in v Cankarjevem domu, slovenske založbe iz leta v leto tiskajo manj domačih avtorjev, izdajamo manj prevodov iz tujih jezikov, pri tem so zlasti prizadata strokovna področja: medicina, tehnika, družboslovje. Slovenska kultura v letošnjem letu še ni dobila deviznega dinarja, zapira se pretok kulturnih dobrin, čeprav je v Evropi prav v tem času veliko zanimanje za najnovejše rezultate v naši umetnosti itd.

Recimo, da je to bilo nujno zaradi razbremenitve gospodarstva. Toda zmanjševanje programov v kulturi je nepremisljeno, je brezglavo, to je kot ujma, ki ne gleda, na kaj udari. Oblak se je utrgal in zdaj bo, kar bo. Negativne rezultate bomo ugotavljali kasneje.

Ali naše tegobne občutke vsaj lajša zavest, da smo s tem komu pomagali? Da smo razbremenili gospodarstvo in da temu zdaj gre bolje, da mu vsaj ne gre slabše, kot mu je šlo prej? Žal si tega zadovoljstva ne moremo privoščiti.

Vodilni gospodarstveniki kar po vrsti izjavljajo, da se ubadajo le še z računovodskimi posli. Kako obvladati nered in brezperspektivnost, kako vendarle preživeti, kako uveljaviti pošten odnos do dela, kako živiljenjski položaj delovnega človeka povzakovati z njegovimi delovnimi rezultati, z rezultati, ki se preverjajo na trgu, doma in na tujem, ko pa dejansko živimo v diktaturi slabih gospodarjev, izgubarjev, ko nas iz dneva v dan bolj dušijo v vsemogoče »ekonomski« mahinacije, tečajne razlike, stimulacije, podsistemi, solidarnost in sociala brez meja, ko je postal normalno, da cele družbe skupnosti trošijo več kot so sposobne ustvarjati, ko vse izgubijo in

vsi dolgo postajajo skrb vseh drugih, le tistih ne, ki so jih ustvarili...

V takšnem stanju moramo žal ugotoviti, da so nam odpovedale (ali pa celo, da jih nismo nikoli imeli) temeljne predpostavke kulturnega in civilizacijskega življenja, da se to kaže na vseh področjih družbenega življenja.

In kaj hitro si lahko odgovorimo, da s krčenjem kulturnega dinarja, pa tudi v skrajnem primeru, če se zavestno odrečemo prav vsemu kulturnemu delovanju, nismo niti za las prispevali k rešitvi nakopičenih družbenih problemov.

Zato menim, da ne smemo biti omahljivi in se ne pustimo zapeljati tistim, ki na račun kulture želijo reševati druga področja družbenega življenja. Ne moremo se odpovedati svoji kulturni samobitnosti, svoji avtentični človeški podobi, ki združuje stoletne tradicije z zamislio o človeku vredni sedanosti in prihodnosti. Vztrajmo!

FRANI ZAGORIČNIK

Prispevek k opredelitvi kultурне krize — 2

Za vsa vprašanja, ki jih zastavlja uredništvo Glasu v zvezi s težkim gmotnim položajem v slovenski kulturi, je še naprej relevanten odgovor, ki ga je na okrogli mizi o kranjski kulturi 6. maja letos podal Jože Jenšterle, ko je razlagal položaj naše kulture spričo razvpitega interventnega zakona. Njegov odgovor je bil podan v obliki spodbude k nadaljnemu vprašanju, ki se je v kratkem glasilo približno takole: »Vprašamo se lahko, ali kulturo sploh potrebujemo.«

Če se tako vprašamo, potem sprašujemo po že znanem odgovoru, saj je ta impliciran v samem vprašanju. Samo negativen odgovor je lahko pozitiven. Na podoben način, kot če bi spraševali o kulturi v službi revolucije, ali o rezimski kulturi. Nasprotni odgovor pa je seveda tisti, ki govori o kulturi kot o tržnem blagu, o porabi, in ki je ob krčenju porabniške družbe prvi na udaru.

Konkretni odgovori naj bi bili podani s prvojaviljskim zakonom. Kaj je od kranjske kulture ostalo, ne vem. Pred tem sem slišal za varianto, po kateri naj bi ostalo Prešernova gledališče, godba na pihala in en pevski zbor, se pravi bolj ali manj kozmetične, reprezentativne kulturne oblike, ena profesionalna in dve amaterski. Pri tem ne bi bilo pošteno, če bi prezrl, da smo se gledališčniki iz Lutkovnega gledališča čez cesto ravnikar vrnili iz Siska, s festivala MAK (slov. MAG — mednarodno alternativno gledališče), se pravi že v času novega kulturnega razdobja. Gleda na to, da krizna kultura očitno pomeni tudi občutno usihanje kulture, se pri tem tudi sam pojem kultura prazni do te mere, da se že lahko sprašujemo, kaj kulturo sploh še je. Kaj se je pri tem izjavilo in ali ni kultura nekaj, kar je bilo že ves čas jalovo in potem kaže, da bi bilo vprašanje, ali kulturo sploh potrebujemo, nazadnje tudi upravičeno.

Govorim seveda iz sklopa zastavljenih vprašanj. Osebno pri tem ne mislim o kulturi na tržni način, kot o blagu, ki ga na trgu lahko pogrešamo, ali kot o substanci, ki je neobstojna brez tistih finančnih virov, ki jih rajši pobere kulturno neobčutljiva in nezaveščena država. O kulturi razmišljam kvazipolitično in obenem z nivo preproščino, kot o stvari, ki je, tako kot je navsezadnjem tudi z življenjem. A tudi na tej poziciji je obstoj kulture, življenja skrajno vprašljiv. Vse naše bivanje je kontaminirano z nedosegljivo in sveto Kostijo, ki ni več korist posameznega bitja, ni več kot navidezna korist, je samo sugestija in iluzija koristi posameznika v okviru nekih dozdevnih splošnih koristi. Denimo, da je vse naše zemeljsko gnanje usmerjeno v korist tujega kapitala, države, supersil, in ta korist naj bi bila še poslednja rešilna bilka v sestopu celotne civilizacije, v vse razvajane oblike njenega razpadanja in dokončnega uničenja. Ta sestop ne izbira med posameznimi kapitalističnimi in komunističnimi državami, še najmanj prizanaša državam tretjega sveta. Pri tem je kapital nad ideologijo. Dokaz za to je černobilska katastrofa, ki je mednarodnega pomena. Mednarodnega pomena so tudi preštevilne lokalne ekološke katastrofe, tiste znane (belokranjska Krupa) in tiste potencialne (NE Krško).

V tako nekvalitetnem in celo smrtonosnem svetovnem kontekstu kultura res ni stvar, ki jo še potrebujemo. Kar mislimo si, da nam Sovjeti vračajo z baletom, s svojimi vrhunskimi koncerti in cirkusi za leto strahu in groze in še za vse nadaljnja leta strahu in groze. Dovoljujem si se en obrat: Mi ne potrebujemo zraka in vode. Ne potrebujemo slovenskega jezika in slovenske zemlje. Ne potrebujemo svoje domovine, ker jo revolucionarno zasedajo drugi narodi, kot domovino, do katere so politično upravljeni! Pa še en obrat: MI VSE TO IMAMO! Da pa bi ta verbalni ples, ta slovenski danse macabre uskladili z resnico, se je treba tej resnico upreti, ponovno bo treba izpisovati vrsto narodnoosvobodilnih izrekov: Na Slovenskem smo mi gospodar! Tuješa nočemo, svojega ne damo! In podobno. Unitaristična država, s končnim, enim samim uradnim jezikom, po zgledu naše državne armade, je danes tista, ki odloča o končnem izčrpovanju posameznih narodnostnih kultur, bogastva naroda in njegovega obstoja. Interventni zakon, utemeljen na nekih za nas domnevnih koristih, naj bi veljal samo za tistega, ki ga sprejema. Noben zakon ne more krititi naše temeljne narodnostne pravice in dolžnosti. Vprašanje slovenske kulture postane zaradi tega slovensko narodnoosvobodilno vprašanje, spričo nastala

lih in drugih pogojev in v smislu neovrgljive tradicije eno-beja.

Zvezni interventni zakon odgovarja na Glasova vprašanja v tem smislu, da je kultura nekaj, kar je zaradi trenutnih političnih koristi mogoče začasno ukiniti, potem pa eventualno — v boljših pogojih — revitalizirati. Zakon govori o tem, da se lahko pomirjamo z dejstvom, da se Slovenija temu ne more upreti. Glasova vprašanja pa o tem, da se v tolažilo lahko tudi malo upiramo, saj to upiranje nikamor ne pelje in ne povzroča nobenih resnih posledic zoper zakon. V resnicu pa smo že videli in občutili na svoji koži, kakšne so bile in kakšne so še posledice političnega ukinjanja poklicnega Prešernovega gledališča. Kar enkrat politično zatreš in umoriš — če lahko rečemo, da je kultura živi organizem — tega ni mogoče na enak, političen način spet obuditi in ga postaviti na noge. Popravljanje politične škode je dolgotrajnejše od radikalnih političnih posegov v živi organizem kulture. Predvsem kultura ne bi smela biti politično manipulativno področje. Takšna kultura je potem spolitizirana in se ljudstvo od nje odvrača, ni več kultura, je samo še orodje oblasti in s tem seveda sramota te oblasti. Ta kobe bi rekel: Če Balkancem zvezni interventni zakon ustreza, naj ga kar imajo. Slovenskemu ljudstvu in njegovi kulturi je ta zakon v škodo. Škodovanje slovenski kulturi je še en korak k nadaljnji raznoredovalni politiki na Slovenskem. Narod brez kulture, narod z občutno okrnjeno kulturo, narod samo z reprezentativno, elitno kulturo, ponovno postaja narod hlapcev. A tudi naša elitna kultura je zdesetkana! Se bomo s kulturo vrnili v kameno dobo?!

Franci Zagoričnik

DOVOLJ JE LAŽI

*Besede dišijo v vseh letnih časih,
kar prebujajo se,
še najbolj v pomanjkanju hladu ali topline.
Zahod in Vzhod se složno prepričata
v Eno,
v pesem
naraščanja in spet minevanja sveta.
Dovolj je resnice. Zadosti vsega.
Tudi ljubezni prednikov na pretek
in tudi neljubecni po tem — potomcev.
Gospa, nisva prijatelja!
Vse minulo je minilo!*

*Česa neki je bilo
v pomanjkanju,
kjer poraja se pesem?
Katerih bleščecih videoz?*

*Obljube z besedami so narasle visoko,
globine globin, daljave daljav,
povsem razumljive in dosegljive,
človeške želje — ikari zmagovalci,
ljubezen ovekovečena
ter pravica in dolžnost,
obdarjena z lepimi pesmimi,
ki z leti ne starajo:
vsa srca enaka,
mlajša in mlajša!*

*Kajti narava stvari zavaja
s svojim ustrojem
iz dneva v dan
mnoge stvaritelje nenanare.*

*Prinosači resnice
so razposajeni oznanjevaci
z rajem za svoj raj
v raju protislovij.
Dovolj je resnice!*

*Dovolj je vsega in ničesar!
Gospa, nisva prijatelja!
Vam cvetijo verzi mnogih pesnikov,
toda kamenje ostaja
na svojem kamenju!*

Ljudje so se povzpeli med bogove.

*Zginila je ljubezen, zginila so leta,
zginilo je vse.*

Resnica je toliko kot laž.

Pesem mirno zavrzite.

Ne računajte na njen prilizovanje.

Ne priznava zaslug davneg rojevanja.

*Vendar, ko bo ljubezen zaslужena,
se vam lahko pripeti,*

da sin vam odgovori:

»Gospa, ne poznam vas!«

*»Dovolj je laži, a kar potrebujem,
to ni vellikota!«*

Variacija na temo
Tina Ujevića,
pesem Partiji.

DANICA DOLENC

Kultura je tista duša, ki prebija meje in navezuje prave ljudi

Bil je eden od tiste peščice za glasbo vnetih Kranjčanov, ki so ob koncu petdesetih let sestavljali mali simfonični orkester. Kasneje je kot edini Gorenjec študiral dirigentstvo doma in v tujini in bil zadnji učenec našega slovitega dirigenta dr. Danila Švara.

Kultura je tista duša, ki prebija meje in navezuje prave ljudi

Da, prav ste prebrali. Kranj je imel svoj simfonični orkester. Majhen sicer, okrog dvajset članov je imel in vodil ga je glasbenik Klobučar. Peter je v njem igral obo. To je bil čas, ko je Kranj v Prešernovem gledališču izvajal celo operete. Eno od njih, Fabijanovo Bajko o slavčku, je še kot študent postavil na oder prav Peter Škrjanec. Vsaj dvajsetkrat so jo gotovo ponavljali, kajti, kot se spominja danes, je Kranj takrat še nekaj žezel...

»Škoda,« razmišlja danes Peter Škrjanec, dirigent reške Operе, »da je ta ideja zaspala. Kranj bi to svojo idejo moral razvijati naprej. Na Zahodu, po Nemčiji, Franciji, Angliji so prav takšna majhna mesta poznana po komornih orkestrih, ki ponešajo njihov glas v svet.«

»Kranj bi moral imeti svoj komorni orkester,« je še tudi danes prepričan Peter. »Morda danes še bolj kot kdaj prej. Kajti Kranj je mestce, ki kar vpije po kulturi, hlepí po lesu, po polni duši. Mora pa biti seveda med ljudmi smisel za ta duhovni obraz mesta. Ni vse materialna plat. Ni mi jasno, da ne vlagate v glasbeno kulturo. Slovenci vedno tarmamo o izgubljanju svoje identitete, vanjo pa ne vlagamo in iščemo kriče v spvpsod drugod. Živim na srbohrvatskem področju, pa se ne počutim ogroženega, kajti Slovenci nosim v sebi. Vlagati je treba v ta svoj duhovni jaz. Ce se tega ne zavedamo, je destrukcija v nas samih.«

Na Reki vodi en operni zbor in še dva druga zabora, to sta slovenski mešani pevski zbor Barzovica in hrvaški nešani pevski zbor Sloga iz Hreljina. Obenome ujeti prijateljske stike od Male Istrije do S'ovenije. S KUD-om Oton Župančič iz So-

re pri Medvodah čudovito so-delujemo. Kultura je tista duša, ki prebija meje in navezuje prave ljudi.« Kulturno sodelovanje med republikami bi moralo biti duša našega bratstva. Bratstvo mora imeti vsebino.«

Težki časi so prišli nad nas, kulturo je še posebej udarilo. In ko je njegovim v reški Operi najtežje, ko iz meseca v mesec ne vedo, ali bodo prihodnji mesec sploh še dobili osebne dohodke, govorí svojim pevcom in instrumentalistom v opernem orkestru, naj potrete, naj misljijo le na glasbo. Tudi zato so se tako zavzeli pri njenem skupnem delu — Mozartov Requiem. O vsaki frazi so posebej razpravljali, vsako besedo so skušali počevati z dinamiko. Tako za zbor kot zanj so bile te vaje pravo doživetje. Tudi ono nedeljo, pri vaji za Requiem v blejski cerkvi jim je govoril, naj misljijo le na glasbo in pozabijo na dolge ure vožnje z Reke na Bled, po hudi vročini. Časi so

taki, da si pač ne morejo privoščiti, da bi kje prespali in naslednji dan spočiti nastopiti pred publiko. Isti dan na Bledu, isti večer nazaj na Reku. Tako pač je, važno je, da so skupaj, da delajo, ustvarjajo, navdušujejo.

»Vesel sem, da je glasba zmagala nad zunanjimi problemi. To se je čutilo na vajah in na nastopih. Ko sta z glasbo povezana in prežeta tako zbor kot orkester, uspeh že niti ni več tako pomemben.« Vedno rad pride na Gorenjsko, kadar le more. Planine ga posebno privlačijo. Najprej glasba, potem planine. In starci Kranj. Moral bi imeti svoj komorni orkester, kot takrat, pred tridesetimi leti. Prepričan je, da je še vedno toliko zagnanosti v ljudeh, da bi ga spravili skupaj. Ni treba vsega pričakovati od velikih mest; tudi sam bi primaknil svoj dežel, če bi hoteli. Vsa Gorenjska bi morala bolj glasbeno zaživeti.

Vesel je, da je s svojo ekipo in Requiemom znova gostoval na Bledu. Lani je bil tu s svojim komornim orkestrom, v cerkvici na blejskem otoku. Vesel je tudi, da je k delu pritegnil cvet jugoslovenskih solistov, kot so Olga Gracelj, Sabira Hajdarević, Jovo Reljin in Gianni Sancin. V vrhu jugoslovenskih solistov so. Za ta Mozartov Requiem se zanimajo tudi Italijani. Zanimivo, da je včasih lažje prodreli v tujino kot po domovini. Vendar zanimala je veliko; tudi doma. Kajti Mozartov Requiem ni le posmrtna maša, njemu se zdi, da je to ena najlepših pesmi o življenju.

D. Dolenc

Peter Škrjanec je po rodnu Kranjčan. Srednjo glasbeno šolo je končal v Ljubljani, študiral na Akademiji za glasbo in končal muzikologijo, in klavir ter dirigiranje pri dr. Danilu Švari. Bil je njegov

zadnji učenec. Kasneje se je v dirigentstvu izpopolnjeval v Avstriji pri Hansu Swarovskem in Nicolausu Harnoncourtu. Od leta 1970 deluje kot glasbenik na Reki, od leta 1975 je zaposlen v reški Operi. Bil je korepetitor solistov, baleta, scenske glasbe in podobno. Zdaj je že več let operni dirigent, vodi reški komorni orkester, ki ga je ustanovil pred 11 leti, predava analizo glasbe na reškem oddelku zagrebške glasbene akademije, vodi po komorne glasbe s korepeticijo in podobno. Pod njegovim vodstvom je reška Opera Ivana Zajca uprizorila večje število opernih in baletnih predstav ter operete. Sodeluje tudi z orkestri drugih mest; tako je kot dirigent gostoval na Bledu.

FOTO: GORAZD ŠINK

MARJAN GABRIJELČIČ

Slovenska kultura danes in jutri

Zorni kot mojega pogleda na položaj slovenske kulture danes in jutri so po goji svobodne menjave dela v okviru kulturnih skupnosti. Povod za pisanje je gmotna plat razvoja kulturnih dejavnosti v naši republiki z neposrednimi vsebinskimi nasledki, teža pogledov pa ustreza (ne)pomembnosti uradnika, ki z mnogimi deli usodo (ne)potrebnega birokratskega aparata.

Za boljše razumevanje gmotnega položaja slovenske kulture v letošnjem letu si moramo osvežiti spomin z dogodki v letu 1986. Uradni podatki kažejo, da se je delež za kulturo v družbenem proizvodu v SR Sloveniji povečal od 0,49 odstotka v letu 1985 na 0,63 odstotka v letu 1986. Neverjetni skok je po nekaj letih stalnega sorazmernega zmanjševanja sredstev za kulturo posledica dogovorjene v uresničene slovenske politike, s katero smo želeli urediti in utrditi gmotni položaj družbenih dejavnosti. Sredstva za kulturo so se lani realno povečala za nekaj odstotkov, decembra smo praktično v vseh okoljih uskladili ravni osebnih dohodkov zaposlenih v kulturi z ravnijo osebnih dohodkov v gospodarstvu in do konca leta začeli reševati najbolj pereče prostorske probleme na področju družbenih dejavnosti nasploh. Dogovorili smo se, da bomo doseženo ravneni razvoja kulturnih dejavnosti ohranili in, kar je bilo za mnoge najpomembnejše, da bodo decembrski osebni dohodki osnova za načrtovanje vrednosti kulturnih programov v letu 1987.

Zadovoljstvo je bilo kratko. Pohvale slovenski kulturni politiki so se kaj kmalu spregrgle v grenko razočaranje. Skupčina SFRJ je sprejela paket zakonov, ki omejujejo skupno porabo enako za vso Jugoslavijo, kulturo pa obravnavajo kot nekaj potratnega in skorajda nepotrebnega. Trenutno je za slovensko kulturo najbolj poguben tako imenovani intervencijski zakon, ki začasno prepoveduje porabo dela družbenih sredstev za družbene dejavnosti. Z njim so se začele blokade ogromnih sredstev kulturnih skupnosti s hudimi posledicami in nepopravljivo škodo. V prvih mesecih so ponekod komaj zmogli zagotoviti sredstva za osebne dohodke zaposlenih, splošnozobraževalne knjižnice praktično niso odkupovalne knjig, dela na področju varovanja na-

ravne in kulturne dediščine so marsikije zamrla, ljubiteljska kultura je ostala na drobtinah, a še teh ni bilo veliko. Sprejete programe kulturnih skupnosti smo iz bojazni pred pomanjkanjem sredstev za osebne dohodke zaposlenih v kulturi in za minimalne materialne stroške začeli nenačrtno krčiti. Posledice bodo bolj kot mi čutile naslednje generacije.

Učinkovanje interventne zakonodaje s predpisano metodologijo se kaže tudi v razko-

raku med zvezno in republiško resolucijo za leto 1987. Zvezna resolucija in nova zvezna zakonodaja namreč neverjetno usklajeno omejujeta načrtovanje sredstev za skupno porabo kot enega žarišča nestabilnega jugoslovanskega gospodarstva. Gre za neposreden poseg v gmotni položaj kulture v Sloveniji, za določanje njene ravni oziroma razvoja, za opredelitev, koliko družbenih sredstev sme biti porabljenih za kulturne dejavnosti. Takšno poseganje v kulturo in

kulturno politiko republik in pokrajin pa hkrati pomeni urejevanje temeljnih vprašanj organiziranosti in razvoja kulture kot organske in produktivne sile nacionalne samobitnosti. Jugoslavija je federacija suverenih narodov in narodnosti, ki so se združili zato, da bi lažje ohranili ter razvijali svojo samobitnost in suverenost. Kultura je nujna in nepogrešljiva sestavina narodove suverenosti, zato je ni mogoče urejati šablonsko, enotno od zgoraj ali kakorkoli drugače v imenu federalizma. Tako kot so bila nesprejemljiva skupna programska izobraževalna jedra, tako ni mogoče centralno vodenje kulturnega razvoja republik in pokrajin.

Med temeljnimi načeli jugoslovanske ustave je med drugim zapisano, da si narodi v federaciji zagotavljajo nacionalno svobodo v republikah skladno z njihovimi ustavnimi pravicami. V istem dokumentu ni zaslediti, da bi federacija lahko z zakonodajo ali resolucijami posegal v kulturo vsake od republik in pokrajih. Nasprotno, naša republiška ustava pravi, da Slovenci sami odločamo o temeljnih vprašanjih organiziranosti in razvoja kulture. Sicer je res, da zvezna ustava dopušča zakone, ki

bi preprečili ali odpravili večje motnje v gospodarstvu. Delež kulture v družbenem proizvodu pa je (žal) tako neznaten, da ne more niti povzročiti niti preprečiti motenj v gospodarstvu. V zvezni ukrepih torej ne gre samo za protiustavna poseganja v suverenost naroda in njegove kulture, pač pa tudi za navidezno reševanje slabega gospodarskega položaja na povsem nepravem in glede na vrsto velikosti nepomembnem segmentu družbenega in ekonomskega razvoja Jugoslavije. Učinki navedenih ukrepov so z ekonomskega vidika neznatni, povzročajo pa veliko moralno in politično škodo.

Celotna problematika ima še dva ovirka. Prvi je tekoča valorizacija sestavin cene programov. V Sloveniji naj bi veljal dogovor, da se bodo osebni dohodki v kulturi povečevali skladno z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu, materialni stroški pa skladno z uradno ugotovljeno inflacijo. Dosedanja navodila pristojnih republiških organov so v velikem neskladu z dejanskimi ukrepom s parafrizo pregovora: ni sramota sprejeti suverenosti narodov in narodnosti nasproter, predpis, sramota je v takšnih dejanjih vztrajati.

Kakorkoli že, problematika je zapletena, razvoj kulturnih dejavnosti v Sloveniji negotov. Zato naj sklenem kratek sprehod skozi bodičevje zveznih ukrepov s parafrizo pregovora: ni sramota sprejeti suverenosti narodov in narodnosti nasproter, predpis, sramota je v takšnih dejanjih vztrajati.

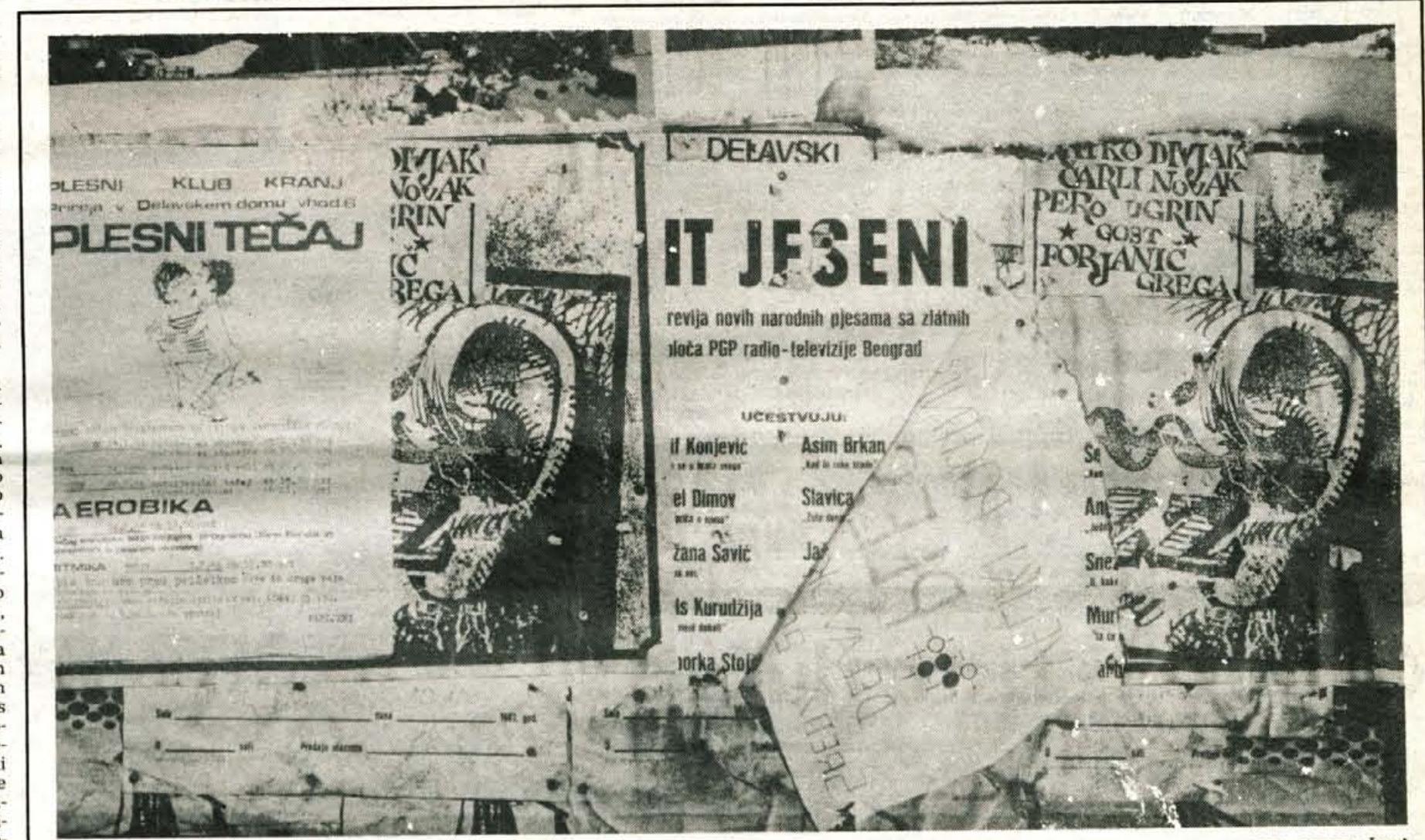

FOTO: GORAZD ŠINIK

ANDREJ PAVLOVEC

Kultura je kot pes na cesti

Povabili ste me, naj sodelujem v tako imenovanih Odprtih straneh o kulturi. O kulturi? Kaj je že to, oprostite, saj jaz delam v muzeju in o kulturi sploh ne vem ničesar. Včasih so bili muzeji in galerijski dejavnosti, se pravi prikazovanje naše kulturne preteklosti in današnjega likovnega dogajanja, deležni neke pozornosti. Danes je to breme splošne porabe in vsak delavec iz proizvodnje me v bifeju gleda postrani, češ da mu odžiram nje, gov tako težko prisluženi dohodek. Zato, ker sem v službi v muzeju, ker sem plačan iz njegovega in njemu odtrganega dinarja za kulturo, ker mu za njegov dinar ponujam nekakšne razstave ali ga vabim, naj si ogleda nekakšne starine v muzejskih zbirkah. In vedno znova se spreva ob vprašanju kulture, kaj to je in kaj le ni kultura. On bi se je z veseljem rešil, jaz bi jo rad ohranil, na-

koncu pogovora mi pravi, da sem kar v redu človek, skupaj si nazdraviva in pozabiva na kulturo, ki je tako težka, nedosegljiva, ki je tako daleč iz našega obzorja, priklenjenega na sank naše vsakdanosti.

Potem mu povem tisto šalo, ki je bila pred leti objavljena v Pavlihi in je govorila o kulturi, ki je kot pes na cesti in cesta je zaprta in moram potem to ponoviti, da je kultura na psu, da je pes na cesti in da je cesta zaprta in ko oba skupaj to razumeva, se grenko zasmeje on in še grenkeje se zasmejem še jaz, ki sem tisti, ki jaha na tem psu na tej zaprti cesti. Medtem ko svetopisemska zgodba pripoveduje o sedmih suhih kravah kot prispolobi o sedemletnem pomanjkanju in o sedmih debelih kravah, ki naj bi suhim sledile kot slutnja izboljšanja, se je naših sedem suhih krav razmnožilo s

faktorjem inflacije in lepih debelih krav in in, ne morejo in ne morejo se povzeti na naše kulturno nebo.

Pravijo, vi, kulturniki, lepo planirajte in plan se vam bo uresničil. Toda kako naj načrtujem, ko se mi že ob programu razstav vse podre, še pred tistim odločujočim aktom sprejemanja finančnega načrta v kulturni skupnosti in nimam niti toliko možnosti, kot jo je imel borec v partizanah, ki si je lahko za zadnji boj prihranil zadnji nabolj zase, da bi ne padel sovražniku živ v roke. Toda kulturniki kar naprej ostajamo živi in na milost in nemilost prepričeni nekim plenerskim veličinam, ki nam krojijo usodo, ki nam velevajo, z manj denarja moraš ustvariti več kulture, da se bojo čudili posebej še izven naših meja, kaj in koliko zmoremo. Ampak koliko časa še?

Sem ta in ta. Star 35 let. Oženjen (zaenkrat še brez blagovnega cerkve in države), oče enega, še majhnega otroka. Z družino in psom živim v dvošobnem solidarnostnem stanovanju na Jesenicah. Kadar me ponoči na cesti legitimirajo miličniki in vprašajo, kje delam, se zmedem in začнем jecljati. Človek mojih let bi bil vsaj na zunaj rad čimbolj neopazen, navaden, normalen, vendar... sem samostojni kulturni delavec. Čuden naziv, čuden poklic, težko mi gre z jezikom, sploh pa pred varuhom reda in oblasti.

Ljudje me sprašujejo, koliko zaslužim in če se mi splaća. Seveda se mi splaća, odgovaram. Pri mojih letih in pri mojem zdravju pa ja ne bom v breme ženi in socialni. (Zamolčim, da plačujem subvenzionirano stanarino in da dobivam za otroka otroški dodatek).

Z ženo si vse stroške pravično deliva: ona prispeva denar za hrano, jaz pa za stanovanje in elektriko, kdaj pa kaj plačam tudi kakšno runčko gostilni. (Če nimam, si izposodim in potem vrnem, kadar pač vrnem). Stanovanje smo si opremili z rabljenim pohištvo, otroške oblike, čeveljčke in igračke pa dobivamo od sorodnikov in prijateljev.

Ne pritojujem se čez svoj poklic. Sam sem si ga izbral. Vesel sem, da sem samostojen, da sem kulturni, da sem delavec. In da mi, tudi če sem delavec, ni treba hoditi v službo. Da sem vsaj sam svoj hlapec, če ne morem biti sam svoj gospod.

Moje delo je pisanje. Pišem članke, zgodbje, knjige. Vsako

leto napišem knjigo. V začetku sem jih objavljal pri založbah, zadnja leta sam, na svoje stroške. Zdaj mi gre bolje kot prej, saj svoje knjige tudi sam prodajam in mi dobička ni treba z nikomer deliti. Kolikšen pa je dobiček, pa raje ne povem, da se ne bom izpostavljal posmehu avtoreprezantov, gostilničarjev in obrtnikov. Ker pa sem skromen človek, imam tuji in majhni zasluzki veliko veselja. Nobenih iluzij si ne delam o sebi, prekleto se zavadem, da sem vreden samo toličko, za koliko se prodam, niti dinarja več. Samo tisti, ki niso nikdar prodajali svojih umetnin, si lahko domisljajo, da bodo nategnili meter in vago. Delo, trud, lepota, sanje, umetnost – ničesar niščre, če ni zlačil uteži v nasproti skledici!

Poklic: samostojni kulturni delavec

Tukaj sem, vaš sem, kupite me!

Prejeli smo

JANEZ SVOLJŠAK

Odprto pismo Mariji Staretovi

Po naključju sem dobil v roke Gorenjski glas z dne 10. aprila 1987. Na 13. strani sem v rubriki PREJELI SMO prebral vaš članek Ogorčenje članov kraljeve organizacije ZZB NOV Bled.

Srečen sem bil ob spoznanju, da sodite med pismene Slovence. To vam štejem resnično v dobro, ne glede na to, da se vam včasih kak stavek čisto majčeno nesmiselno zaplete. Upam, da boste taki tudi ostali: pismena SLOVENKA. Da ne boste zdrsnili v tisti umazani slovenski lobby, ki na svojih tronskih prestolih mrcvari jugoslovanščino zdaj v Bohinjski Bistrici, zdaj v Mariboru pa še v metropoli SLOVENIJE, MOJE DEŽELE, v Ljubljani.

Ko sem vaše pisanje do konca prebral, bi se pa najraje poštreno zjokal. Krščenmatiček naj me požegna – ali smo res Slovenci že tako na psu, da nas dvesto šestinštirideset strani Nove revije 57 spravi v revolt in v obup?

Vprašujem vas, ali ste prebrali PRISPEVKE ZA SLOVENSKI NACIONALNI PROGRAM v Novi reviji 57? In vprašujem borce, v katerih imenu pišete, ki so se razburjali zaradi pisana v NR 57:

Koliko jih je NR 57 videlo vsaj od daleč? Koliko je takih, ki so jo imeli v rokah? Koliko je tistih, ki so vsaj kaj malega v njej prebrali?

Nova revija, ki jo izdaja Cankarjeva založba v Ljubljani, izhaja v tri tisoč izvodih. Pomeni, da to protisocialistično in protisamoupravno in prokomunistično revijo prejema

tri tisoč
Slovencev.

Morda sempatja še kak Hrvat, Srb, Črnogorec, Makedonec. Saj drugače bi se društvo makedonskih pisateljev ne moglo tako znesti nad našim slovenskim pisateljskim društvom, kot se je.

Prvič pa sem zvedel, da nas bo »zadeva glede Nove revije ... še dolgo razburjala in silita k razmišljanju, češ od kod nekaterim takšna podlost in hudočnost. Seveda nam ni nobena neznanka, da vse skupaj le ni rastlo na njihovem zeljnku,

pač pa so prišli impulzi od tam, kjer se znova dvigajo nam sovražni emigranti in drugi pokvarjeni, ki so zaslužili, da je sedaj pravi čas za umazano brskanje, saj mislimo, da naše sedanje gospodarske težave lahko privedejo do usodnih političnih dvomov in negotovosti.«

Kako ste le mogli spraviti skupaj toliko umazanje? Zakaj greste naše bistre slovenske glave na silo povezovati z nemakšno izdajalsko emigracijo? Ali kaj berete naše zamejske časopise?

Veste, kdo je napisal najlepši nekrolog Stanetu Kavčiču?

Njegov smrtni sovražnik. Objavil ga je goriški KG s fotografijo Staneta Kavčiča. (Če ste morda skregani s kraticami: KG = Katoliški glas, 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18. Italija.) Tako lepih in poshenih besed rajnemu Kavčiču doma nismo privoščili. Zato so se njegovi svojci tudi zahvalili samo tistim, ki so zares iskreno žalovali z njimi. Takih nas ni bilo malo. Več kakor tistih rotacijskih slovenskih voditeljev, ki so porabili gore paripja za uradna sožalja.

Kje se torej jemlje misel, da za PRISPEVKE ZA SLOVENSKI NACIONALNI PROGRAM v Novi reviji 57 prihajajo impulzi od tam, kjer se znova dvigajo nam sovražni emigranti in drugi pokvarjeni?

Joj, tovarišica Marija Staretova, vam je mar zmanjkalo notranjih sovražnikov? Okrog mene jih kar mrgoli. Sama pokvarjena meščanska desnica, »gradjanska desnica« kot jo imenuje David Tasić v slovenski superopozicijski reviji Mladina.

Sprašujem vas:
Kje se znova dvigajo nam sovražni emigranti in drugi pokvarjeni?

Poznate koga od teh tako imenovanih sovražnih emigrantov in drugih pokvarjenec?

Rad bi zvedel, kaj so blejski borce označili s pojmom drugi pokvarjeni.

Kako globoko smo padli! S takšnim čekevanjem in pisanjem si Slovenci kopljemo grob, tako globok, da nas tudi

ob sodnem dnevu ne bo mogel nihče izkopati. Kaj mislite, kdo bo ležal globlje?

– avtorji PRISPEVKOV ZA SLOVENSKI NACIONALNI PROGRAM v Novi reviji 57 ali

– desetisoči tistih (blejskih in drugih po Sloveniji), ki velenemntno tolčeo po njih, zraven se jim pa še sanja ne, o čem Tine Hribar, Ivan Urbančič, Dimitrij Rupel, Spomenka Hribar, Veljko Namorš, Alenka Goljevček, Jože Pučnik, Veljko Rus in še nekateri drugi sploh píšejo?

Kako morem obsoditi nekaj, cesar ne poznam? O čemer mi je priporovedoval nekdo, ki je o stvari tudi slišal iz druge roke? Zdaj pa terja od mene, naj ob sodim Andromedino meglico v vesolju. Slišal sem o njej in tudibral, da neka takšna strašna meglica straši nekje v vesolju. Menda je oddaljena nekaj sto tisoč svetlobnih let od Zemlje. Zemlji in Slovencem ni nevarna. Ampak:

Andromedina meglica razsaja po vesolju!

Nova revija 57 s svojimi PRISPEVKI ZA SLOVENSKEMU NACIONALNEMU PROGRAMU uničuje naš narodnoosvobodilni boj, vodilno vlogo naše slovenske komunistične stranke. Prinaša na dan generala Jaka Avšiča in Janeza Janša. Pogreva stare zgodbe, kako smo imeli Slovenci štiri leta dolgo svojo slovensko vojsko s slovenskim poveljevalnim jezikom.

Priznajva, spoštovana tovarišica Marija Staretova, da so tiste pisci in uredniki pri Novi reviji (še zlasti pri številki sedemdeset) čisto navadne barabe. Le kaj se ga gredo, hudiči? Zagrizene Slovence!

A se borce, ki vzdijajo glave proti sovražnim emigrantom in drugim pokvarjem, še spominjajo komandirjev, ki so jim ukazovali:

»Glave – na desno! Ne na desno ravnaj!«

V spominu hranim povetja:

»Obrni se na levo! Obrni se na desno! Puško na rame! Sproži korak! Puško k nogi! Zapoj! Slovenci kremeniti...«

Mogoče imate res prav, ko pišete, da nas bo »zadeva glede Nove revije še dolgo razburjala in silita k razmišljaju.«

Sam pa mislim, da nas mora kaj drugega razburjati in siliti k premišljevanju.

Naša duhovna revnost.

Veste, kam me potiskata s svojim pisanjem?

Na WC, kjer si zatiskam oči in jočem. Stram me je. Madona, ko sem petinštiridešete na sremski front tolkel po ustaših in Švabih pa po prinzezenovcih, sem vedel, po kom tolčem. Po sovražnikih.

Po kom pa tolčete vi, spoštovana tovarišica Staretova?

Po slovenskih intelektualcih, po doktorjih znanosti, ki so si upali zapisati to, kar misljijo!

Leta tisočdevetstošedesetmedsemdesetega ponavljamo umazano gónjo iz leta tisočdevetstošedesetega. Tako je Tone Fajfar, Josip Vidmar in še mnogi drugi z Miskom Kranjecem začutili v sebi strašen strah. Lotil se jih je pogum, da so šli na vrat na nos na Kocbekov Strah in pogum.

Revščina, spoštovana tovarišica Marija Staretova! Revščina.

Če boste tako nadaljevali, bom na naslednji postaji izstopil.

Izstopil iz vrst borcev, v katerih imenu Marija Staretova juriša na mline na veter.

Mojstrana, praznik dela, 1. maj 1987

PRIPIS

Ko sem na letošnji praznik dela dokončal tole Odprto pismo Mariji Staretovi in potegnil zadnjo stran iz pisalnega stroja, mi je odleglo. Shranil sem ga v 2. številko KNJIGE 87, ki je še nisem prebral in – nanj pozabil... Moral sem pripravljati na potovanje po tujini. Doma me je med kupom knjig in pošte čakala tudi NOVA REVIIA 58 – 60. Potreboval sem mnogo dni, preden sem se predobil včeraj do njene zadnje strani.

Davi sem pospravljal svojo prisalo mizo. Ta reč teče neznanško počasi, kajti vsak parir na njej terja bodisi arhiviranje, še več je takih, ob katerih je treba kaj zapisati ali naanje celo odgovoriti. Potem so še drobni tiski. Prebrati jih moraš, človek!

Tako mi je iz 2. številke KNJIGE 87 padlo ODPRTO PISMO MARIJI STARETOVI, staro že skoraj dva meseca. Prebral sem ga, nekaj malega popravil, potem pa se odločil, da ga pošljem urednici Gorenjskega glasa. Zdi se mi, da bi ga moral objaviti, če sta le ona, Marija Staretova in če so »blejski borce prebrali Novo revijo 58 – 60. Zakaj ne udarijo po njej, po klerikalizmu? Berite:

ZAHVALNA MOLITEV

Vsi, ki so hoteli koga častiti, so te lahko častili; vsi, ki so hoteli koga preklinjati, so te lahko preklinjali; vsi, ki so se hoteli za koga boriti, so se lahko borili; vsi, ki so se hoteli za koga ljubiti, so se lahko ljubili. Ves čas, skozi vsa dolga stoletja, in zato si velik, naš odrešenik Jezus Kristus. Amen.

Alojz Ihan, Zahvalna molitev.

NR 58 – 60, str. 271.)

In še, tovariši borce z Bleda: Jernej Vilfan, sin našega znanega komunista, borca, politika in diplomata dr. Vilfana, piše v tej nenapadeni številki Nove revije 58 – 60 na strani 317:

»Predlagam Kočo Popovica za novega kralja Jugoslavije.«

Madona, borce in Marija Staretova, kje je vaša budnost? Saj imamo vendar opraviti z očitnim notranjim razrednim sovražnikom! V napad, tovariši!

FOTO: GORAZD ŠINIK

IZJAVA DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV

Ob sprememjanju ustave

O izidu brošure, v kateri so natisnjeni referati in diskusije z javne tribune o ustavnih spremembah, ki jo je Društvo slovenskih pisateljev organizalo 16. marca t.l., želi društvo slovenskih pisateljev opozoriti na objavljena stališča, ki dosej niso bila dovolj upoštevana (n.pr. v skupščinski razpravi) in o katerih javnost še ni bila ustrezno obveščena, poleg tega pa še na nekaj načelnih vprašanj, ki so z njimi v neposredni zvezi. Gre predvsem za zaskrbljenost ob težnjah po centralizmu in krvniti suverenosti narodov oz. republik. Da je takšna skrb upravičena, potrjujejo tudi nekatera javna izražena stališča in nastopi vidnih političnih delavcev in funkcionarjev v času po naši

javnih tribuni. Skrbi pa nam vzbuja tudi to, kako nastaja osnutek javnih sprememb, še zlasti dejstvo, da je javnost premalo obveščena o procesu nadaljnega oblikovanja in vskljevanja predlogov za sprememb. Ta proces je preveč omejen zgolj na najožja politična vodstva in delovne skupine, ki delajo za zaprtimi vrati. Bojimo se tudi, da bo slovensko politično vodstvo v strahu pred očitki, da ruši enotnost federacije, spet prishtalo na kompromise in spet soglašalo s spremembami, ki bodo v škodo demokraciji, suverenosti federalnih enot in tudi težnjam po razvoju v resnično moderno družbo. Slabo premisljeno in celo škodljivo se nam zdi aprioristično in

pavšalno obsojanje nacionalizma, ki ne upošteva, da so integrativna in mobilizacijska stremljenja znotraj neke nacionalne skupnosti pozitivna in da jih je treba razlikovati in razmejiti od šovinizma. Posebej nevarne so takšne sodbe zato, ker kot učinkovite orožje služijo ravno acentalistom in unitaristom. Poleg tega takšno početje žali nacionalna čustva narodno zavednih ljudi. V zvezi s tem želimo pozoriti tudi na dogmatična stališča o razrednem pristopu k nacionalnemu vprašanju v Jugoslaviji.

Prepričani smo tudi, da je nujno treba demokratizirati postopek sprememjan ustave, kajti pri sprejemovanju za slike herrega državljan in vsak federalno enoto tako pomemb-

tudi formalno zahtevajo tak način odločanja o temeljnih vprašanjih državne in družbe ureditve.

2. V javno razpravo morajo biti dani in v njej enakopravno obravnavani poleg »uradnih« tudi že javno postavljeni in argumentirani alternativni in dopolnilni predlogi, zlasti tisti, katerih zagovorniki in nasprotniki se ne bodo razločevali po republiški ali nacionalni pri-padnosti, ampak po večji ali manjši zavzetosti za nadaljnjo demokratizacijo. Gre za predloge, kot so predlogi za neposredne volitve, za neodvisnost sodstva, za legalizacijo pravice do stavke itd. Nepopustljivi pa moramo biti z zvezi s spremembah pa pozivamo republiško skupščino, ki lahko že po sedanji ustavi razpiše referendum o kateremkoli vprašanju, naj da odločitev o svojem končnem soglasju ali nesoglasju k predlogu sprememb na predhodni referendum.

1. Najvišji akt države bi moral biti spretjet najbolj demokratično, z referendumom. Za prihodnje ustavnne spremembe bi bilo treba tak postopek predvideti v ustavi in sedanjem ustavu v tej točki sprememiti. Ob sedanjih ustavnih spremembah pa pozivamo republiško skupščino, ki lahko že po sedanji ustavi razpiše referendum o kateremkoli vprašanju, naj da odločitev o svojem končnem soglasju ali nesoglasju k predlogu sprememb na predhodni referendum.

3. Pri delnih spremembah ustave bi bilo treba uveljaviti pravico, da izreka republiška

skupščina soglasje o vsakem ustavnem amandmaju posebej, ker se drugače med sprejemljive in potrebne spremembe lahko vrnejo tudi take, ki jih posamezne republike odločno odklanjajo, jih pa ne morejo zavrniti, ne da bi s tem zavrnile tudi vse druge. Ob pripravi sedanjih sprememb naj se to načelo, čeprav še ni ustavno določeno, dejansko upošteva pri delu zvezne ustavne komisije. Ta naj vnesе v končni predlog ustavnih sprememb samo tiste predloge amandmajev, ki bodo v javni razpravi dobili podporo v vseh republikah in pokrajnah.

4. Še posebej poudarjamo, da je treba zagotoviti resnično demokratično obveščanje javnosti o poteku priprav predloga ustavnih sprememb, o poteku javne razprave in predvsem o vseh stališčih in predlogih, tudi o tistih, iz drugih jugoslovenskih okolij.

Upravni odbor

Društva slovenskih pisateljev

Predsednik: RUDI ŠELIG

Rudi Šelig

Naša nagradna igra

KOLIKO JAJČNIH LUPINIC BO PLAVALO PO JEZERU?

Andrej Vidic pripravlja razsvetljivo iz jajčnih lupin

Prihodnjo soboto, 18. julija, bo na Bledu tradicionalna blejska noč z ognjemetom z gradu in na lisoče lučkami, ki bodo plavale po jezeru. Turistično društvo Bled je poskrbelo za številne zanimive prireditve, ki bodo trajale od 8. ure zjutraj do 2. ure ponoči.

Poleg ognjemeta je največ zanimanja za jajčne lupine, ki plavajo po jezeru. Leta in leta jih pripravlja **Andrej Vidic**, ki takole pravi:

»Predianskim sem jih pripravil 14.260 ali natanko toliko kot je bilo dni v svobodi. Že od konca aprila se ukvarjam z njimi. V Park hotelu mi prijazna slaščarka Ramiza hraniti jajčne lupine tako, da paži, da se vsako jajce ubije na tanjši strani, da dobim več kot polovico lupine. Tudi sveče mi hranijo po hotelih: ko jih stopim, zalijem lupino, vanjo vtaknem »taht« in vžigalico parafinko. Na platoju je pod vsakim jajcem luknjica, da lažje zaplavajo.«

Andrej Vidic se je resno oprijel tega dela in pravi, da gre velika zasluga predvsem Park hotelu in Ramizi, ki sta pripravljena hraniti toliko lupinic. Letos jih bo pripravil nekaj več kot 12.000!

● Naše vprašanje: koliko jajčnih lupinic bo plavalo po jezeru letos 18. julija? Tisti, ki se bo najbolj približal točni številki, dobi imenitno nagrado, ki jo poklanja Park hotel na Bledu: celoletno vstopnico za bazen Park hotela in za 40.000 dinarjev gostinskih uslug v Park hotelu.

Odgovore pošljite do petka, 17. julija, na dopisnici na uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj. Če se vam v teh vrčih dneh ne ljubi pisati, nam odgovor lahko sporočite v sredo, 15. julija, od 10. do 12. ure na telefonsko številko: 21-835 ali 21-860.

Kam z V INDIJO

Če ste se že naveličali izletov, pa našega morja in bi radi videli malo sveta, začnite varčevati za desetdnevno potovanje – v Indijo. S Kompassom boste lahko potovali septembra, novemberja in decembra.

Videli boste marsikaj: Delhi, indijsko prestolnico, z vsemi znamenitostmi, njegove mavzoleje in trdnjave, džamije in bazarje. Razen tega bodo organizirali več krajših in daljših izletov, tudi v Katmandu, nepalsko prestolnico.

Cena potovanja za eno osebo je 590.000 dinarjev. Lahko tudi 340.000 dinarjev in 320 dolarjev. Cena poleg letalskega prevoza vključuje polpenzione in vse druge Kompassove storitve.

Dahnili so da:

Dahnili so da:
Na Jesenicah: Branka Gavez in Franc Ovčak z Jesenic; Jožica Kovac in Jurij Svetlin z Jesenic.

Nagradna križanka

Naša Klavdija je izrebelala naslednje reševalce nagradne križanke: 1. nagrada **Verena Menninger**, Na Vrtači 3, 64248 Lesce; 2. nagrada **Vinko Osterman**, Cesta na klanec 19/a, 64000 Kranj; 3. nagrada: **Saša Pretnar**, Podbreze 67, 64203 Duplje. Pravilna rešitev: vodoravno: carnegie-arestant-mag, arta, nova, art, jeklarna, jasa, patna, herakles, renn, zn, staklarna, iva, ain, aniene, jarost, ibo, kineta, spis, ni, jačina, sliva, cime, cirkular, esesovec, are, ada, smreka, an, imonit, tainan, mineštra.

Za današnjo križanko razpisujemo tri nagrade:
1. nagrada — 3.000 dinarjev
2. nagrada — 2.000 dinarjev
3. nagrada — 1.500 dinarjev

Rešitve pošljite do srede, 15. julija, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (nagradna križanka).

VARČEVALCI!

Od 11. julija dalje bo zaradi adaptacije ekspozitura Ljubljanske banke na Cesti JLA 4 (pri nebotičniku) v Kranju zaprt.

V tem času boste posle v zvezi s potrošniškim kreditiranjem lahko opravili v ekspozituri pri Globusu, pokojnine pa se bodo vpisovale v osrednji enoti na Cesti JLA 1.

ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske

POPULARNI NA GORENJ-SKEM

TONE SVETINA — PISATELJ: »PRAVI SMEH JE RADOŠT NAD ŽIVLJENJEM«

Tone Svetina, pisatelj z Ribnega pri Bledu je do zdaj napisal že 22 knjig, ima 10 prevodov, njegovi Volčiči so v Moskvi že razprodani. Z njim se namenoma nismo hoteli pogovarjati o vojni, ki jo ima »v krvi in spominu«, ki jo je proučeval 30 let in ki mu je z Ukano vzel najmanj 15 let zbranosti.

Toneta Svetina poznamo tudi po lepih zgodbah o naravi, pred izidom je njegov ljubezenski roman Ljubezen, trojanski konj.

● Kakšen človek ste, Tone Svetina?

»Rahlo romantičen, melanololičen, otožen. Žalosten nisem, ljubim pa samoto, čeprav se nikdar ne počutim osamljenega. Samoto sem kultiviral. Blizu so mi samotarji in občutljive, melanololične ženske.«

● Odnos do ženske?

»Odnos moškega do ženske je odnos do matere. Moški vedno nosi v sebi predstavo o svoji materi in zato v sopotnici išče materinje vrline. Moja mati ni nikdar vzdignila glas. Ženska mora prinašati harmonijo. Danes je preveč ljudi, ki ne sodijo skupaj. Preveč pričakuje eden od drugega. Hočejo nebesa, a nebesa so — iluzija.«

● Ljubezen je...

»Ljubezen je iskanje, je ogenj, je narava. Nad naravo nisi nikdar razočaran, ne pozna ne dobrega ne zlega, samo je...«

● Pisanje o naravi ne prinaša neprijetnosti?

»Ha! Ko sem napisal Lovčovo hči, mi je prijatelj, ki je imel neke idejne nesporazume s partijo, dejal: Svetina, ti si ta prav! Nikoli ne boš iz partije izključen, če boš pisal take stvari...«

● In potem ste pisali tudi kaj drugega, a se vedno znova vračali k naravi.

»Narava človeka dela boljšega, čeprav je obenem še kako

res tudi to: baraba v hribi, baraba nazaj. Človekovo čustvovanje se v naravi stopnjuje. Ko sem bil tri leta star, me je oče v »rugzaku« nesel na Jelovico in naučil spoznavati živali po letu in petju. Zato sem tudi zapisal, denimo: lok teme nad gorami se je prelomil, a so mi lektorji metaforo spremenili v: zdanilo se je. Ali veste, da se živali nikdar organizirano ne bojujejo med seboj? Organizirano se pobijajo le podgane, termiti in — ljudje. Kozmični zakon je ljubezen, privlačnost, če tega ne bi bilo, bi kozmos razpadel.«

● Bili ste ognjeviti pobudnik ustanovitve Triglavskega parka.

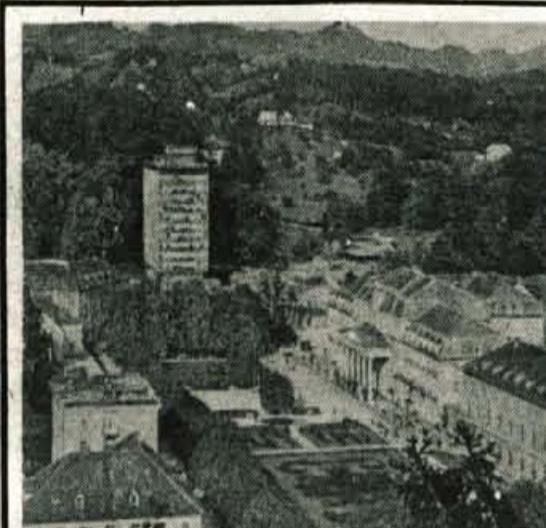
»Park je največji dosežek slovenskega naroda. A odpreti ga je treba ljudem. Že pokojni Joža Čop je dejal: Naše gore so tako ustvarjene, da moraš samo dol sestti in gledati.«

● Kdaj ste res srečni, čemu se smejete?

»Zares srečen sem po plezalni turi, smejem se prisrčnim situacijam, duhovitosti otrok. Preveč pa sem utrujen, da bi se smejal ljudski neumnosti in cenjenih šalam. Pravi smehek je radost nad življenjem, srečen sem v trenutkih, ko se mi skulptura posreči...«

D. Sedej

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAS	SOKRATOV ŽENA	NASTAJAJO ČI EKTOFERM	SESALEC SEVERNII MORIJ	HUDA JEZA, SRD	SPANEC EDWARD GRIEG			GOROVJE V GRČUI	ELOA VILER VENO TAUFER			USTAN SVETOVN. NOGOMET. POKALA			
BAT V ZVONU								PASTIR OVNOV RIM. PODZEMLJE							
SPRSTOST												GL. MESTO ITALIJE			
DORA V GRČUI (SAMOSTA- NI)					BAKHOVA PALICA							PREBIV. BOLGARIJE			
DEL JEDILNEGA PRIBORA					ZASLUZEK ENEKA DNE	IZTRŽEK DEKOR						GL. MESTO MALLIA			
TONE BOLE					SPANSKA GOSPA IGRALEC SHARIF							SIESTAVINA ZEM. PLINA			
MADŽ. ŽEN IME												MAKED. PISATELJ (DIMITARI)			
GOROVJE V AZUR (STREHA SVETA)								SL. GLED IGRALKA (MARILJA) OZEMLJE							
IZBOLJA- NJE STANJA RAZMER (minimo)								GLOVNA DZNAKA SVATOVNA NJE				JUGOSL. LIUDSKA ARMADA			
GLAS GORENJKE	PALICA ZA TRASIRANJE							GLAVNI VHOD CANKAR VAN				PLEMEN. GOVEDO MARKO ELSNER			
												POPRAVILO			
												GLAS GORENJKE	RELIGIJA		
															AUTOR KRIŽANK R. NOC

Gorenjski GLAS

GLASILLO OKRAJNEGA ODIBORA OF KRAJN

Življenje na gumb

Temeljito so obnovili molzišče v Poljčah, kjer počasi, komaj opazno, kroži sedem vagončkov. Molnice prihajajo po dohodišču, v vrsti in nevede stopijo na vagonček. Medtem ko je krvava vsa zamknjena v zobanje, se ji domala avtomatično očisti vime, nadene sesalni aparati.

Klub tolkiškim novostim uradne otvoritve ni bilo. Upravljeno! V Poljčah so strahoma pričakovali, kako se bodo na to novost navadile živali. Prve molze so bile prave borbe — ruvanje s kravami, nekatere so dobesedno podivjale. Ob tem so ugotovili, da so krave simentalne pasme zelo trdne, neumne za take novosti, krave liske pa so se mirno privadile. Nekaj krav se je celo tako poškodovalo, da so jih obsodili na smrt...

Gorenjski glas, 1972

Vreme — SPREMENLJIVO

Lunine spremembe: v soboto, 11. julija, bo ob 4.34. uri ŠČIP. Ker se vreme spremeni proti jutru, bo po Herschlovem vremenskem ključu vreme dokaj spremenljivo. Sonce bo vzšlo ob 4.21 uri in zašlo ob 19.53 uri. Dan bo tako dolg 15 ur in 32 minut.

● Pele podpisal za Francijo

Nogometni kralj Pele je podpisal dogovor v Franciji. Ne, ne bo igral nogometu, temveč bo ekskluzivna osebnost francoske športne loterije. Pele se bo tako že jeseni pojavit na televiziji v propagandnih TV spotih.

● Nigerijski sovražnik živi v zlati kletki

Nigerijska vlada na vsak način želi, da bi ji britanske oblasti izročile nekdajnjega ministra za transport Umara Dikka, ki že od leta 1983 živi v Londonu. Tam si je kupil vilo za pol milijona funtov, stavba pa je najboljje čuvana hiša v vsem Londonu. Okoli ima bodečo žico, najboljše alarmne na-

prave, interno televizijo in na desetine čuvajev. Spi na svileni posteljnini, živi med pozlačenim pohištvo in se vozi s posrebrenim mercedesom. Vse ima — le mirnega spanja ne.

● Nemoralna Ilona

Še pomnimo gnečo, vik in krik ob izboru Ilone Staller za članico italijanskega parlamenta. Zdaj je drzna Stalleta obožjena nemoralna

— pri 36-letih se je v nekem lokalnem nočnem klubu pojavila popolnoma golata, z velikansko kačo in izvedla svojo spotakljivo točko. Ker so v gneči na dvadžnih gledalcev opazili tudi šef lokalne policije, se je moral zagovarjati. Dejal je, da je prišel samo zato, da se ne bi kaj zgodilo kači velikanki...

ŽENSKO IME OSEBNI ZAIMEK

PODDBA GOLEGA TELESA

Najboljši jugoslovanski streličci v Preddvoru

Pohvale pripravi strelišča, pogojem in gostoljubju

Rajmond Debevc, tokrat med igranjem badminton

Višek natančnosti: Mirjana Jovović

Eden od trenerjev:
Zvonko Kovačević

Preddvor, 3. julija — Nismo vedeli, da ima Preddvor tako prijetno, tako urejeno in tako kakovostno strelišče, so pripovedovali najboljši jugoslovanski streličci in njihovi trenerji. Preddvor so izbrali za priprave pred pomembnimi tekmovalnimi prvenstvji: evropskim prvenstvom v Lahti na Finsku, ki se bo začelo že 21. julija, sredozemskimi igrami, predolimpijskim turnirjem v Seulu in svetovnim prvenstvom v Budimpešti. V Preddvoru, kjer so člani streške družine Tugo iz Drage uredili popolno strelišče z vsemi objekti, so vadili predvsem z malokalibrskimi orožji, specialisti za zračno orožje pa od časa do časa tudi v Ljubljani. Naši najboljši, ki sodijo tudi v vrh svetovne-

ga strelstva, so pohvalili strelišče, ki je urejeno v mirnem, prijetnem kotičku gozda, v senci, kar posebej prija strelecem (vrčina je njihov velik sovražnik), pa še pogoje vadbe in sploh gostoljubje Preddvorčanov s predsednikom SD Tugo Zdravkom Žižmondom na celu. Vse to je vplivalo, da so bili odnosni v reprezentanci izredni, da sta vladala tovarisko in medsebojno spodbujanje za vadbo in čim boljše dosežke.

V Preddvoru so bila zbrana največja imena sedanjega jugoslovanskega strelstva. Tu so vadili tekmovalci Goran Maksimovič, Srečko Pejovič, Rajmond Debevc, Sačir Džeko, Mirjana Jovović, Nevenka Tomovič, Olivera Smiljančič, Vesna Domazet, Jasna Brajkovič, Ester Poljak in Mirela Skoko. Vadbo pa so vodili trenerji Lončar, Šipek, Mikulič in Kovačević.

J. Košnjek

Slike: G. Šnik

Gorenjski markacisti v Krmi

Radovljica, julija — Tri sobote in nedelje zaporedoma so se v Kovinarski koči v Krmi na tečaju za markaciste dobivali mlađi planinčki. Vodili so ga strokovnjaki komisije za planinske poti pri Planinski zvezi Slovenije. To je bil že šesti tečaj te vrste v Sloveniji. Udeležilo se ga je 17 tečajnikov.

Zadnja leta ugotavljamo, da Slovenci vse več hodimo v gore, zdaj, ko so pa cene na morju in po vseh turističnih krajih tako zdajajo, pa v kočah pričakujejo še večjo množico. Zato je prva naloga planinskih društev ureditev in pravilno markiranje gorskih poti. Namen tečaja v Krmi je bil usposoblitev tega kadra. Žal je bil odziv gorenjskih planinskih društev zelo slab; 17 tečajnikov je vsekakor veliko premalo.

Tečajniki niso držali krizem rok. Teorije so se od 6 inštruktorjev učili ob slabem vremenu, ob lepih dnevih pa so delali na dokaj neurejeni in ponekod že skoraj povsem neprehodni planinski poti Krma — Lipanjska vrata. Za naprej jim je ostal le še krajši odcep do Blejske koče na Lipanci oziroma do Debele peči. Namestili so 22 leseni stopnic, tako da je zdaj omogočen varen prehod skalnih plošč, zamenjali pa so tudi izrabljeno žično vrv na odcepnu nad „galerijami“. Zadnjo soboto in nedelje so namestili preostale klime in napeli žično vrv ob leseni stopnicah ter poslavili pot v spodnjem delu, pri snežišču. Hkrati so tečajniki markirali tudi spodnji del poti iz Krme na Debelo peč.

Na tem tečaju so tečajniki opravili tudi izpite, v nedeljo, 5. julija, pa so ob zaključku 40-urnega tečaja prejeli tudi izkaznice in značke markacistov. Znova so planinčki ugotovili potrebo po večjem povezovanju in tesnejšem sodelovanju planinskih društev oziroma njihovih markacijskih odsekov, kajti le tako bi bilo možno v čim krajšem času uspešno obnoviti neurejene planinske poti.

Da je tečaj uspel in je Gorenjska pridobila 17 novih markacistov, gre zahvala Gorski reševalni službi iz Radovljice, ki je skrbela za zavarovanje pri delu tečajnikov in jih poučila o osebnih zaščitah v gorah. Planinskemu društvu Javornik — Koroška Bela za brezplačne noči tečajnikov v Kovinarski koči, Planinskemu društvu Bled za financiranje dela stroškov tečaja, med drugim za brezplačni prevoz materiala Krmo in za plačilo dveh gozdnih delavcev, ki sta z motorkami čistila pot ruševja.

Morda še to: Člani planinskih društev Bled in Radovljica bodo v kratkem uredili še zadnji del poti na Debelo peč, tako da bodo vsi, ki radi hodijo v planine, pridobili lepo obnovljeno in varno pot vse od Krme do Blejske koče na Lipanci in do Debele peči.

Kolesarji kranjske Save po državnem prvenstvu v Čačku

Kolajne najboljši odgovor dvomljivcem

Kranj, 7. julija — Le dan počitka po uspešnem državnem prvenstvu, potem pa reden, pospešen trening, brez počitnic, je dogovor trenerjev in tekmovalcev Kolesarskega kluba Sava iz Kranja. Klub, ki so ga nekateri že zbrisali s kakovostnega vrha našega kolesarstva, je v Čačku postavil dvomljivce in škodoželjne na realna tla: Sava je še vedno vodilna v našem kolesarstvu.

»Dokazali smo, da v klubu ni vse črno, kot so lani nekatere lažno govorili in pisali. Postavljali so nas na tretjo mesto za Rogom in Krko, sedaj pa smo dokazali, da je naše delo pravilno in da smo vodilni v kolesarstvu. Lani, ko so nas črnili, in to največkrat nepoštano in nekorektno, nihče ni povadel, da smo ostali brez štirih vrhunskih tekmovalcev Ropret, Cudermana, Zevnika in Marna in da je bil Lampič poškodovan, kakovostnega kolesarja pa se žal iz stroja ne more vzeti,« je pripovedoval glavni trener kranjskih kolesarjev Franc Hvasti, ki do srednjem prvenstvu odhaja za trenerja v Avstrijo. Kakšna bo njegova vloga v savskem klubu med odsotnostjo in po vrtni, se morajo še dogovoriti, saj Franci brez Save ne more. »Prepričan sem, da bomo problem uspešno rešili. Stalno sem menil, da je slabši rezultat Save samo trenuten in da se bomo hitro dvignili na višjo kakovostno raven. Lani smo temeljito ocenili svoje delo in se odločili za dvoje: za začetek svoje kolesarske šole, ki jo uspešno vodi Bojan Ropret in za vključevanje nekdanjih kolesarjev v delo kluba kot trenerjev ali ostalih sodelavcev. Začenjati moramo z mladimi trenerji in jih šolati. Večina se jih že izpolnjuje. Mlado, močno strokovno ekipo sedaj sestavljajo Udovič, Marn, Pečnik, Ropret in Zevnik. Rakuš

dela na Bledu, čakamo, da se bo aktiviral Cuderman, v klubu pa po drugih, predvsem tehničnih opravilih, delujejo Zagari, Frelih in Valenčič. Le s takim vključevanjem nekdanjih tekmovalcev v delo kluba bomo uspeli, združili dovolj praktičnega in teoretičnega znanja. Da so v kakovosti delovanja vsakega kluba nihanja, je vedno pogojeno s tremi faktorji: z generacijami, pogoji in načini dela. Naša slaba točka sta bila nekaj časa generacija in način dela in prav to sedaj s kolesarsko šolo in pridobivanjem strokovnega kadra iz bivših tekmovalcev popravljamo. Dobro urejeno imamo tudi finančiranje, ki poteka po dveh kanalih: prek ZTKO in

pokrovitelja Save. Tako se finančira večina kranjskih tekmovalnih športov in način se kaže kot dober, posrečen,« dojava Franc Hvasti.

Kranjčani so odhajali iz Čačke kot najuspešnejši klub z osmimi medaljami, od katerih so kar tri zlate. To je bil za včino neprizakovani uspeh, zasnovan na državnem prvenstvu načrtovalo tak prodor. Najuspešnejši so bili Ječnik, Pagon, Sajevec, Sovinec, Galof, Čemažar, Drinovec, Polanec, Kalan in Tahmajster. Čačak pa ni bil na zadnja beseda kranjskih kolesarjev. Na letosnjih tekmovanjih se obetajo uspehi; Polanc, Tahmajster in Pagon pa so tudi kandidati za državno reprezentanco za bližnje svetovno kolesarsko prvenstvo v Avstriji.

J. Košnjek

Slike: G. Šnik

Člansko moštvo (od leve proti desni) Franc Hvasti, Janez Lampič, Aleš Kalan, Aleš Tahmajster, Aleš Pagon, Marko Polane in pomočnik trenerja Vlado Marn

Mladinci. Od leve proti desni trener Bojan Udovič, Matjaž Drinovec, Tadej Žumer, Aleš Galof, Borut Ječnik, Igor Beroncelj in Bojan Sovinec.

Zmagali kegljači Vodovodnega stolpa

Kranj, 1. julija — V počastitev krajevnega praznika Zlatega polja je bilo 23. junija na kegljišču Triglava v Kranju tekmovanje v kegljanju med ekipami Zlatega polja, kegljaško sekcijo Enotnost in ekipama krajevnih skupnosti Vodovodni stolp in Kranj Center.

Tekmovanje je bilo borbeno in razburljivo do zadnjega trenutka. Odločalo je vsak keglj. Na koncu je imela več sreče krajevna skupnost Vodovodni stolp, ki je za en keglj premagala ekipo Zlatega polja, osvojila pa je tudi pokal v trajno last. Izredno pohvalno zaslubi domače moštvo, ki je nastopilo oslabljeno, pa je

klikl temu le za en keglj zaočalo za zmagovalcem. Udeleženci tekmovanja so menili, da bi takšna srečanja moralni še organizirati, saj se tudi na ta način krajevne skupnosti medsebojno zblizujo.

Za krajenvo skupnost Zlatogolje so tekmovali Drago Kvas, Martin Benedik, Jože Zakojč, Janko Trajčev, Anton Šemrl in Boris Žukevič. Šemrl je dosegel najboljši izid med vsemi nastopajočimi. Sicer pa je Vodovodni stolp podrl 749 kegljev, Zlatogolje pa 748. Enostost 591 in Kranj Center 544 kegljev.

B. Žukevič

Priznanji gorskim reševalcem iz Rateč

Rateče, 5. julija — Čeprav so Rateče majhen kraj, se lahko z marsičem pohvalijo, med dru-

Najboljša Gorenjka

Kranjska Gora, 1. julija — Varpa klub Gorenjka iz Kranjske gore je priredil gorenjsko prvenstvo v metanju varpe za prehodni pokal Gorenjke. Sodelovalo je 10 ekip. Zmagala je prva ekipa Gorenjka pred tozdom za EE iz Ljubljane, Blejsko Dobravo, Izkro iz Ljubljane, Gorenj II, Gorenji itd. Presenetljiva slaba uvrstitev ekipi iz Martuljka. Tekmovanje je spremljalo kar precej gledalcev.

Letos so rateški gorski reševalci prejeli kar dve priznanji. Najprej so dobili plaketo organov za notranje zadeve, potem pa plaketo civilne zaščite.

A. Keštan

Kolesarji v Dražgoše

Škofja Loka, 6. julija — Kolesarski klub Janez Peterrelj iz Škofje Loke je priredil v počastitev dneva borca tradicionalno gorsko kolesarsko dirko Dražgoše 87. Proga je bila dolga 5400 metrov in je potekala od Cešnjice do spomenika v Dražgošah. Tekmovalo je 86 kolesarjev, rekreativcev, najboljši pa so bili Janez Krišelj (Sava) med pionirji A, Uroš Kosmač (Sava) med pionirji B, Dragan Puzin (J. Štucin) med rekreativci 1, Ivan Rajter (J. Štucin) med rekreativci 2, Renata Bregar (Jub Dol) med ženskami, Peter Bertoncelj (J. Peterrelj) med veterani A, Jože Hafner (Adria) med veterani B, Franc Plestenjak (J. Štucin) med veterani C, Slavko Salamun (Vrhnik) med veterani D, Vladimir Makuc (J. Štucin) med veterani E in Milan Žirovnik (Rog Franek) med veterani F.

J. K.

gim tudi z uspešno postajo Gorské reševalne službe. Postaja je po številu članov najmanjša v Sloveniji, vendar ni manj sposobna od ostalih. Ima 10 članov in 7 pripravnikov, vedno več med njimi pa je mladih. Postaja ima kar tri vodnike lavinskih psov, dva reševalca letalca v ozjemu in dva v širšem izboru, tri minjerje snežnih plazov ter enega inštruktora. Postaja deluje in sodeluje z vsemi v kraju, od smučarjev do enot civilne zaščite.

Letos so rateški gorski reševalci prejeli kar dve priznanji. Najprej so dobili plaketo organov za notranje zadeve, potem pa plaketo civilne zaščite.

A. Keštan

V sovjetskih gorah

V Železničkih, 1. julija — Včeraj je krenila v gorovje Tjanšan v Sovjetski zvezni način alpinistična odprava Tjanšan 1987, katere cilj je pre-

plezati čim več prvenstvenih smeri. V odpravi je tudi mladi alpinist iz Železničev Drago Frelih, ki mu je to prva pomembnejša odprava v tujini.

Konec tedna na Primskovem kakovostnem balinarskem tekmovanju

Gorenjci merijo visoko

Balinišče mora biti dobro pripravljeno — Foto: G. Šnik

Primsko, 7. julija — Balinišče v športnem parku Šport nega društva Primsko ob Kokri bodo kot iz škatlice, so v torek dopoldne dejali športni in balinarski funkcionarji s predsednikom SD Primsko Jožetom Šobo na celu. Jutri in nedeljo, 11. in 12. julija, obakrat ob devetih dopoldne, se bodo primiskovščini odprtem balinišču začelo republiško člansko balinarsko prvenstvo dvojic. Sodelovalo bo 24 najboljših slovenskih dvojic iz 10 slovenskih območnih balinarskih zvez. To bo doslej najkakovostnejše balinarsko tekmovanje na Gorenjskem, kjer po sodbi Franca Somraka, člana strojne komisije balinarske zveze Jugoslavije, balinanje vzorči napreduje in se že lahko kosa s klubu in predeli, kjer je balinanje zelo razvito. Tekmovanja dvojic so vedno zahtevnejša in kakovostnejša kot tekmovanja posameznikov, saj morajo biti oba člena ekipe popolna balinarja — obvladati morata vse elemente.

Gorenjsko bodo zastopale štiri dvojice. Sicer bi smeli stopati samo tri, vendar je prvenstvo na Gorenjskem in organizator ima pravico do nastopa dodatne dvojice. Naš čast bo branili: Fende-Križaj-Roos (Primsko), lani drugi v republiki in osmi v državi; Jerman-Selan-Prek (Primsko), lani drugi v republiki in osmi v državi; Kozamernik-Čampa (Jesenice) in Mrgole-Pehar (Škofja Loka).

J. Košnjek

IZBRALI SO ZA VAS

V MERKURJEVI prodajalni BARVE — LAKI v Radovljici, Gorenjska 2, so dobro založeni in imajo veliko izbiro barv in lakov za les, kovino in avtomobile, razna čistilna in pralna sredstva. Imajo tudi pestro izbiro sredstev za beljenje.

Iskra

ISKRA KIBERNETIKA
Industrija merilno-regulacijske
in stikalne tehnike
KRANJ, n.solo.

ISKRA KIBERNETIKA KRANJ je tako po številu zaposlenih (5200 delavcev) kot po izvozu na konvertibilna tržišča (21,4 milijona \$) na prvem mestu med delovnimi organizacijami SOZD ISKRA. Imamo dolgoletno tradicijo, bogate delovne izkušnje in mednarodno priznane reference na področju merilno-regulacijskih in stikalnih tehnike. Čeprav večina naših proizvodnih izdelkov temelji na lastnem znanju, jih želimo še v večji meri implementirati z znanjem v obliku kompleksnejših sistemov. Vedamo se, da bo ta naloga brez pridobitve novih strokovnjakov težje uresničljiva, zato TOZD INŽENIRING

vabi k sodelovanju nove dinamične, inventivne in na timsko delo pripravljene

dipomirane inženirje in inženirje
elektrotehnike, računalništva in
strojništva ter diplomirane ekonomiste,

ki so pripravljeni svoje strokovne ambicije uresničevati na
področju razvoja, projektiranja, realizacije in trženja naslednjih sistemov:

avtomatizacija in robotizacija
energetika
agroživilstvo
ekologija
izobraževanje

ali ki so se pripravljeni vključiti v razvoj računalniško podprtih informacijskih sistemov kot:

projektanti informacijskih sistemov
sistemske inženirji za operacijski sistem in komunikacije
organizatorji in projektanti podatkovnih baz
aplikativni programerji.

za vsa navedena dela so zaželene delovne izkušnje, kandidatom brez delovnih izkušenj pa nudimo možnost opravljanja pripravnosti pod ustreznim strokovnim vodstvom. Absolventom vseh navedenih smeri smo pripravljeni omogočiti tudi izdelavo diplomskih nalog v delovnih organizacijah.

Novim sodelavcem nudimo:

zanimivo strokovno in ustvarjalno delo,
strokovno in znanstveno izpopolnjevanje ter možnosti sodelovanja z domačimi in tujimi znanstvenimi ustanovami in proizvodnimi delovnimi organizacijami,
osebni dohodek glede na delovne uspehe,
pomoč pri reševanju stanovanjskih vprašanj.

Podrobnejše informacije o delu in delovnih pogojih lahko kandidati dobijo osebno ali po telefonu (064) 22-221, int. 35-49 ali 34-34, v kadrovski službi, kjer se bomo pogovorili o vaših in naših ciljih in pričakovanjih. Vaše pisne prijave s kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pričakujemo v kadrovski službi Iskre Kibernetike, Savska loka 4, 64000 Kranj.

ZCP CESTNO PODJEJTJE KRANJ
obvešča, da bo cesta R - 322 na odseku

TENETIŠE – GORIČE zaprt za ves promet od 15.7.1987 do
30.9.1987 zaradi obnove vozišča.

Obvoz za avtobuse in osebna vozila je določen na relaciji TE-NETIŠE – TRSTENIK – GORIČE in obratno, obvoz za tovornja vozila pa na relaciji KOKRICA – NAKLO – KRIŽE – GORIČE in obratno.

Udeležence v prometu opozarjam, da se ravnajo po cestno prometni signalizaciji in z razumevanjem upoštevajo, da na vedenia dela TOZD Gradnje Cestno podjetje Kranj iz tehničnih in varnostnih razlogov ne more izvajati med prometom.

OGLASI, OBVESTILA

13. STRAN GORENJSKI GLAS

40 let
Kokrica
Kranj

KVALITETNO — UGODNO

spalnice, sedežne garniture, vzmetnice jogi, jogi postelje program FORMA

NA KREDIT BREZ POLOGA 12 mesecov

MEBLO
v veleblagovnici KOKRA Globus Kranj, prodajalna Slon Žiri, Dekor Metlika in Kokra Radlje.

PRIDITE PRAVOČASNO

10 % POPUSTA

še v mesecu juliju za

STAVBNO POHIŠTVO

(okna, vrata, polkna, rolete, obloge...)

Organiziramo brezplačno

strokovno svetovanje
transport
montažo in
servis

Obiščite nas v

POSLOVALNICI ŠKOFJA LOKA

Kidričeva 58

tel. 064/61-361

delovni čas

od 7. do 15. ure

ob sobotah

od 7. do 12. ure

JELOVICA

(064) 61 361, 61 185

OSNOVNA ŠOLA
BRATSTVO IN ENOTNOST
KRANJ

objavlja dela in naloge za nedoločen čas

HIŠNIKA – VZDRŽEVALCA

Pogoji: KV delavec oz. izobrazba IV. stopnje elektro ali lesne smeri

SNAŽILKE

Pogoji: končana osnovna šola.

Začetek dela 24.8.1987. Poskusno delo traja 3 mesece. Prijave z dokazili naj kandidati pošljeno v 8 dneh po objavi.

TRANSJUG RIJEKA
INTERNATIONALE SPEDITION RIJEKA
TOZD LJUBLJANA
Titova cesta 36/10

razpisuje dela in naloge

TERENSKEGA DISPONEN-

TA

v poslovalnici Kranj

Pogoja: poklicna ali srednja

šola in vozniki izpit

Prijave pošljite na naslov:

TRANSJUG Kranj, 64000

Kranj, Stara cesta 25.

ELEKTRO GORENJSKA
Delovna skupnost skupnih služb
KRANJ

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:
v službi RPI:

VODENJE STROJNEGA NADZORA IZGRADENJ MALIH
HE

Pogoji: diplomirani strojni inženir, 4 leta delovnih izkušenj, zaželen strokovni izpit po zakonu o graditvi objektov.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljeno na naslov: Elektro Gorenjska, Delovna skupnost skupnih služb Kranj, Cesta JLA 6/III v 8 dneh po objavi.

MALI OGLASI

tel.: 27-960

cesta JLA 16

aparati, stroji

Prodam peč za centralno kurjavo TAM

TVT 32 kW, z bojlerjem. Tel.: 79-755

11026

Prodam tuner technics STS 505.

Tel.: 26-175

11027

Prodam TRAKTOR Štore 404, dobro

ohranjen, 900 delovnih ur. Zdravko

Slovenik, Podhom 13, Zgornje Gorje,

tel.: 77-733

11028

Poceni prodam VIDEO REKRODER fa-

nayo. Emil Grašič, Pševska 10/c, Stra-

žišče, tel.: 28-364

11029

Prodam LIKALNI STROJ. Tel.: 25-058

11030

Gorenje PRALNI STROJ (generalno

obnovljen), ugodno prodam.

Tel.: 064/74-330 ali 82-545

11031

Barvni TV iskra, star tri leta, ugodno

prodam. Pot v Bitnje 43

11032

**Bar ORLI organizira
POLETNO RAJANJE
V TENETIŠAH**

● V PETEK, 10. julija ob 19.
uri
zabava ansambel Magdalena,
● V SOBOTO, 11. julija ob 21.
uri
DISCO SHOW — izbor MISS,
● V NEDELJO, 12. julija
zabava ansambel BOOGIE

Vsak dan kegljanje za teleta,
za hrano in pijačo
poskrbljeno.
V primeru slabega vremena
bo
rajanje v dvorani.

Prodam nov dvošredni IZKOPALNIK krompirja tip majevnica, cena 800.000 din. Janez Pokorn, Vešter 19, Škofja Loka, tel.: 47-171, dopoldan

11033

Nov japonski in deklariran TV color,

ekran 37 cm, prodam za 39. SM.

Tel.: 28-436

11034

VESPO PX 200 E, lepo ohranjeno, pro-

dam. Tel.: 21-894

11035

Poceni prodam barvni TV. Zg. Bitnje

24

11036

Prodam tri leta star črno — bel TV. Dar-

ko Kuzhar, Križe 100 pri Tržiču

11037

Ugodno prodam TELEVIZOR gorenje

color, letnik 1979. Tel.: 81-294, po 19.

uri

11038

Prodam VIDEO REKORDER univer-

zum in 30 kaset za 80 SM. Čehajic

Dževad, Prešernova 25, Jesenice

11039

Prodam CISTERNO za odvod gnjev-

ke, 3200 l, novo, 10% ceneje. Lanišek,

Lanišče 10, tel.: 061/832-813

11040

Ugodno prodam malo rabljeno ZAMR-

ZOVALNO SKRINJO LTH 300 in skoraj

nov moško obliko (ovozeno).

Tel.: 21-204

11041

Prodam RAČUNALNIK commodore

64, ČELADO nolan 33, motorne ŠKAR-

JE št. 40 in ključavnico za čelado. Ivan

Rakovec, Stružev 20/a, tel.: 28-658

11042

Prodam MOTOR kosičnice BCS, dobro

ohranjen. Tel.: 76-313

11043

Prodam TRAKTOR Štore 404, letnik 81,

s čelnim nakladačem riko. Černe, Kri-

ža 14, Zgornje Gorje

11044

Prodam barvni TV iskra, star 17 mese-

cev, ekran 56 cm. Gašperlin, Predpolje

42, Kranj

11045

Ugodno prodam MINI KOMPONENTO

international in nov ŠIVALNI STROJ

bagat. Tel.: 23-414

11046

DEŽURNI VETERINARJI

Ugodno prodam PRALNI STROJ gorenje körting. Ogled v soboto od 10. do 14. ure. Kambič, Mandeljeva pot 10, Kranj

11047

Prodam REZKALNI STROJ RG 125, pr-

vomajska. Tel.: 75-869

11048

Prodam 801 alfa aluminij kotel, dobro

ohranjen. Darinka Žemlja, Žirovnica 17

11049

Ugodno prodam 80 literski HLADIL-

NIK. Tel.: 39-588

11050

Prodam PLETILNI STROJ standard in

ŠIVALNI STROJ, bagat — višnja, cena

50 SM. Bevkova 37, Radovljica

11051

Prodam dvorstveni IZRUVAČ krompirja,

bočno KOSILNICO mertelj, suhe HRA-

STOVE plohe in deske, OSTREŠJE.

Sančur, Belehrjeva 13

11052

Projam črno — beli TV gorenje, star 9

mesecev. Tel.: 75-935

11053

Prodam STOLP universum 2x40 W z

zvočniki, gramofon, radio, pet — sto-

penjki, sekvičjer, dvojni kasetofon,

nov in deklariran. Tel.: 51-569

11053

Poceni prodam HLADILNIK z zmrz-

valno skrinjo in otroško POSTELJICO

z jogijem. Tel.: 62-447, po 20. uri

11054

VHS VIDEO REKORDER gold, star,

deklariran, prodam za 55 SM.

Tel.: 23-870

11055

Ugodno prodam novo SKRINJO LTH

380 litrov. Bavkova 5, Stražišče, Kranj

11056

Prodam VIDEO KAMERO hitachi mu-

vie. Tel.: 80-020

11057

Prodam HLADILNIK z zmrzovalnikom,

250 litri. Jazbič Drago, Podlubnik

155, Škofja Loka, tel.: 61-188, v petek

od 18. do 20. ure

11058

Prodam rotacijsko KOSILNICO tip 165

ali menjam za 135 ter kosilnico gud-

brat, primerno za košnjo sadovljakov.

Stane Markelj, Lancovo 9, Radovljica,

tel.: 79-859

11059

Prodam stadtler PEČ 35000 cal, z boj-

lerjem za centralno kurjavo, rabljeno

tri sezone za 40 SM. Tel.: 23-808

11060

Ugodno prodam 170-literski HLADIL-

NIK gorenje in PRALNI STROJ gorenje.

Strahinj 116

11061

Ugodno prodam HLADILNIK z zmrz-

valnikom, Tel.: 33-232

11062

VIDEO gründing 2000, 2x4, prodam,

naslov v oglašnem oddelku

11063

Prodam specter color L2x nordmetall

11064

Spectrum ZX + 48 K z opremo, pro-

dam. Hotemač 58, tel.: 45-069

11065

Stružničko VDF, 700x1000 mm, težke iz-

vedbe, luknja v vretenu 90 mm, pro-

dam. Tel.: 061/841-373

11066

ELEKTROMOTOR 22 kW, 940 obratov,

nerabljen, prodam. Tel.: 75-269, popol-

dan

11067

Prodam barvni TV iskra azur.

Tel.: 39-112

11068

Poceni prodam rabljen električni ŠTE-

DLINK. Tel.: 34-144, popoljan

11069

Prodam MEŠALEC za beton in MLIN

za mletje koruze. Tel.: 40-347

11070

Prodam motorno KOSILNICO BCS,

primerno za strme terene. Jože Krek,

Barbara 13, Škofja Loka

11071

Prodam nov dvojni RADIOKASETO-

FON komasonic KA 922, ločljivi zvo-

čniki 32 W, sekvilajzer, hitro prenje-

manjanje, za 22 SM. Tel.: 62-516

11072

Prodam nov dvojni RADIOKASETO-

FON komasonic KA 922, ločljivi zvo-

čniki 32 W,

Prodam Z 101, letnik 76, s sprednjimi

blatniki, za 90 SM. Tel.: 23-428, zvečer

10968

Prodam ŠKODA 120 L, letnik 1979.

Tel.: 66-990

10969

Prodam Z 101, starejši letnik. Tel.: 81-640, od 6. do 14. ure. Mulej, Spodnj Gorje 80

10970

Prodam FIAT 125 B, letnik 79, prevoženih 48500 km, registriran do 23. maja 1988. Kavčič, Savska 2, Lesce, tel.: 75-140, int. 267, dopoldan

10971

Z 850, letnik 84, december, prodam.

Tel.: 74-105

10972

Prodam VISO CLUB, letnik 1983, rdeče barve, 33000 km. Tel.: 62-273 10973

Ugodno prodam AMI 8, break, karosirska obnovljen. Tel.: 79-560

10974

Prodam Z 101, letnik 1981. Tel.: 22-162

10975

Ugodno prodam Z 101, neregistrirano,

v voznem stanju. Cena 25 SM. Marjan

Lumpret, Trboje 66, Kranj

10976

Prodam Z 750, starejši letnik, registrirano do junija 1988. Jagodic, Krvavška 28. Tel.: 42-309

10977

Prodam Z 101, letnik 79. Župančič,

Miaka, Štefetova 7, Kranj

10978

Ugodno prodam LADO 1200 S, letnik

1984, prevoženih 25000 km. Zadraga

13, Duplje

10979

Prodam Z 750, starejši letnik. Pirc, Ga-

silksa 26, Šenčur

10980

Ugodno prodam GOLF - DIESEL,

letnik 1979, karamboliran. Peter Porenta,

Sv. Duh 48, Škofja Loka

10981

Prodam FIAT 750, letnik 1982. Emina

Grabec, Zlato polje 14/e, tel.: 27-847

10982

Prodam ŠKODA, registrirano do 19. ju-

lija 1988, ter prenosni KASETOFON

JVC, avtoverz. Dolinar, 1. avtusta 3,

Zlato polje

10983

Prodam traktorsko enoosno 5 t kiper

PRIKOLICO in enoosno za les. Tel.:

74-368, Lesce

10984

Prodam APN 4. Mladen Ninič, Cesta 1.

maja 69, Kranj. Tel.: 27-741

10984

Prodam FIAT 126 P, letnik 78, prevoženih 40000 km. Ferjan, Grapče 26, Zgorje Gorje

10985

Prodam Z 101 GT 55, letnik 1985. Tel.: 80-503

10986

Prodam VISO club 2, letnik decembra

81. Tel.: 61-041, popoldan

10987

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 85, prevoženih 25000 km. Tel.: 68-295

10988

Prodam AUDI 100 LS, letnik 1970.

Draksler, Fo. me 26, Žabnica

10989

Prodam TAM 5000, Janez Mlakar, Gol-

vrh 7, Gorenja vas. Tel.: 68-269

10990

Prodam 125 P, starejši letnik. Cena po

dogovoru, ogled od 17. do 21. ure

10991

Prodam športno KOLO Bottecchia, št.

59. Tel.: 37-052

10992

Mercedes 11 - 13, obnovljen, prodam

za 750 SM. Oglasite se v večernih

urah na tel.: 40-548

10993

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 86. Ivan

Škof, Poljanska c. 31, Škofja Loka

10994

Prodam ŠKODA, registrirano do 19. ju-

lija 1988, ter prenosni KASETOFON

JVC, avtoverz. Dolinar, 1. avtusta 3,

Zlato polje

10995

Prodam MINI MORIS 1000. Tel.: 37-717

10995

Ugodno prodam osebni avto FIAT 126.

letnik 1981, z rezervnim motorjem in

menjalnikom. Alpska 66, Lesce

10996

Prodam rezervne dele za viso super 11

RE, letnik 1985. Tel.: 25-730

10997

Prodam GOLF JGL, letnik 1982, z do-

datno opremo. Globočnik, Zgornji

otok 9, Radovljica

10998

Prodam AUDI 80, letnik 1976, vozen,

delno poškodovan. Tel.: 70-033

10999

Prodam dobro ohranjen GOLF JGL, le-

nik 1982, Visoko 71

11000

Prodam VESPO - veteran, letnik 52.

Tel.: 43-040

11001

Ugodno prodam JUGO 45, letnik 85.

Tel.: 21-869, popoldan

11002

Prodam GOLF diesel, letnik 1984, april.

Tel.: 25-832

11003

Prodam Z 750, letnik 1977, Golnik. Tel.:

48-468, popoldan

11004

Prodam R - 12, letnik 1974, dobro

ohranjen. Tel.: 37-757

11005

Prodam Z 750, letnik 1977, Jančev, De-

lješica 2, Tržič, tel.: 51-332

11006

Nujno prodam GOLF, letnik 1987. Do-

mazet, Staneta Rozmana 5, Kranj

11007

FIAT 126 P, letnik 1975, dobro

ohranjen, prodam. Tel.: 78-158, od 18. ure

dalje

11008

Prodam Z 101 comfort, letnik 1982.

Tel.: 60-535

11009

Prodam Z 101, Mediteran, letnik 1979,

november. Starščan, Pungert 21, Škof

ja Loka

11010

Prodam Z 101, letnik 1979. Dorfarje 36,

11011

Zalnica

11011

Prodam ŠKODA, letnik 73, registrirano do septembra. Janez Stanonik, Lovški Brdo, Poljanje nad Škofjo Loko 11012

Prodam Z 750, letnik 77. Tel.: 65-198

11013

Prodam rezervne dele za fiat 850 standard. Volča 17, Poljane 11014

Prodam Z 4, letnik 1977, registriran do 1. junija 1988, prevoženih 65000 km. Potočnik, Tavčarjeva 22, Škofja Loka 11015

Prodam GOLF, letnik 86, diesel prodam. V račun vzamem cenejši diesel, Črče 29, Kranj 11016

Ugodno prodam WARDEBURG karavan, december 82, printer ATARI 1029. Gapšperlin, Zupanova ul. 14, Šenčur 11017

Prodam MOTORNO KOLO BMW R 50/5, letnik 1973, že na štarter. Cena 110 SM. Bernard, Titova 71, Jesenice 11018

Prodam odlično ohranjen AUDI 100 GLS, letnik 1977. Tel.: 22-186 11019

FORD SIERA KARAVAN, letnik 1983, prodam. Tel.: 28-153 11020

LADO 1300 S, letnik 83, prodam. Tel.: 35-920 11021

Poceni prodam Z 750. Reš, Planina 21, Kranj 11022

Ohranjen GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Zlate, Voglje 13, Šenčur 11023

Prodam ŠKODA, letnik 1981, neregistrirano, v voznem stanju. Cena 25 SM. Marjan

Lumpret, Trboje 66, Kranj 10976

Prodam Z 750, starejši letnik, registrirano do junija 1988. Jagodic, Krvavška 28. Tel.: 42-309 10977

Prodam Z 101, letnik 79, prevoženih 33000 km. Tel.: 62-273 10973

Ugodno prodam AMI 8, break, karosirska obnovljen. Tel.: 79-560 10974

Prodam Z 101, letnik 1981. Tel.: 22-162 10975

Ugodno prodam Z 101, neregistrirano, v voznem stanju. Cena 25 SM. Marjan

Lumpret, Trboje 66, Kranj 10976

Prodam Z 750, starejši letnik, registrirano do junija 1988. Jagodic, Krvavška 28. Tel.: 42-309 10977

Prodam Z 101, letnik 79, prevoženih 48500 km, registriran do 23. maja 1988. Kavčič, Savska 2, Lesce, tel.: 75-140, int. 26

Kam v vročem poletnem dnevu?

Češnje zore

Morda malokdo ve, da je pravna domovina česenj Mali Azija. Rimski bogataš in sladkusec Lukul, ki se je bolj proslavil z bogatimi pojedinami kot z zmagami v Mali Aziji, je od tam pred 2000 leti prinesel v Rim prvo česnjo in jo zasadil. K nam je verjetno česnja prišla okrog leta 1000. Divja raste po gozdovih, mejah in jasah in večkrat jo presajajo na vrtove in precepljajo nanjo žlahne sorte. Česnja se je tako priljubila, da poznamo že mnogo sort žlahnih česenj. Pri nas so najbolj znane briške in vipavske, od katerih nekaterе dozore že aprila.

Proti revmi, za srce

Česnje so ne le dobre, temveč tudi zdravilne. Za zdravilo nabiramo plodove s peclj, in to žlahne in divje česnje. Plodovi so sladki in osvežujoči. Roščice in peclj pa imajo vonj in okus po gremkih mazdeljih. Kdaj pa kdaj nabirajo tudi smolo, ki se cedi iz debla. Nabirajo pa tudi same pecle plodov, ki so znani kot droga pod imenom Stipites Cerasi.

Česnje so zaradi majhne količine maščob, soli in beljakovih zelo pomembne za bolniško dieto, posebno pri srčnih boleznih in boleznih ožilja, pri ledvičnih boleznih, enako pri protutru in revmatizmu. Česnje dajemo srčnim bolnikov v obliki komposta, ne samo zato, ker je okrepljen in osvežujoč, ampak tudi zato, ker s tem preprečujejo nastajanje plinov v

Česnjev zvitek s smetano

Potrebujemo vlečeno testo, maščobo za pekač, sladkor za potresanje. Nadev: 10 dag surovega masla, 1 dl smetane, 3 rumenjaki, 12 dag sladkorja, 1/2 kg česnjen, 3 kg surovega masla za pokapanje.

Testo razvlecemo. Dve tretjini namažemo s smetanim nadevom, potresemo s česnjami, pokapamo prazno tretjino testa z raztopljenim surovim maslom, zvijemo in zvitek tudi po vrhu namažemo z maščobo. Pečemo ga pol do tričetrt ure.

Nadev: Surovo maslo, rumenjake in sladkor penasto umešamo, nazadnje dodamo smetano in trd sneg iz beljakov. Namesto surovega masla zamemo lahko tudi margarino.

GORENJKE! GORENJCI!

GORENJSKI GLAS

Z VAMI NA DOPIJSTU

Letos vas bo Gorenjski glas spremjal tudi na dopust. Po vsej slovenski obali, v Istri, na Cresu, Lošinju, Rabu in še marsikje drugje vas bo dvakrat na teden čakal pri prodajalcih časopisov v počitniških naseljih in kampih.

Če ga kje ne boste mogli dobiti, nam sporočite in povejte, kam naj ga pošljemo.

Gorenjke! Gorenjci!

Sodelujte z nami in Gorenjski glas vas bo tudi na dopustu seznanjal z dogodki na Gorenjskem in vam vsak teden prinesel vsaj urico ali dve zanimivega branja.

ŽELIMO VAM PRIJETNE POČITNICE!

Pijača, ki se je nikoli ne naveliča, je voda; sadež, ki se ga nikoli ne naveliča, je otrok.

Indijski pregovor

Pripravlja-jo zbornik

Radovljica, 5. julija — Svet za ohranjanje tradicij NOB in spomeniško varstvo pri občinski konferenci SZDL v Radovljici je presegal akcijo zbiranja dokumentarnega gradiva za zbornik o spomenikih in spominskih obeležjih NOB v radovljiski občini. Svet predlagal imenovanje uredniškega odbora zbornika, ki ga mora potrditi predsedstvo občinske konference SZDL.

JR

Razstava v Iskri Telematiki — Akademski kipar Jože Eržen iz Kranja se zadnja leta vse bolj posveča slikarstvu. Slike iz zadnjega obdobja te dni razstavlja v avli Iskre Telematike na Laborah. — Foto: Gorazd Šinik

AIDS — Kuga XXI. stoletja

Kranj — Kljub temu, da AIDS vedno bolj prodira v javnost tako z laicne kot strokovne perspektive, pa je za precej ljudi to še vedno le beseda, prebrana v časopisu ali kje drugje, sama bolezen pa nekjedaleč — v Ameriki ali Afriki, kjer imajo ljudje drugačen način življenja kakor pri nas. Vedno več bolnikov in tudi žrtev AIDS-a po vsem svetu — tudi v Jugoslaviji — pa dokazuje, da se bolezen ne ustavlja na geografskih mejah in ne

na tistih, ki bi jih postavil človek. Glede na to, AIDS ni samo problem zdravnikov, temveč problem celotnega človeštva in vsakega posameznika posebej. Javno prosvetljevanje ljudi in pravilno obveščanje o vsem, kar je v zvezi s to bolezni, je zato najboljša preventiva v boju z njenim napredovanjem.

Mnenja ljudi o tej bolezni, zaščiti pred njo in pravilnem odnosu okolja do morebitnega bolnika v svoji sredini, so različna:

Petra Gove, študentka:

»Aids je bolezen, ki nas vse bolj ogroža, zato si ne smemo več zatiskati oči, kajor da se to nas ne tika. Treba je vložiti vse razpoložljive moči za najučinkovitejšo zaščito, kajti poti zvonti je prepozno. Po mojem mnenju je trenutno najučinkovitejša zaščita kondom in fant, ki mu zaupam. Okolje bi bolnika podzavestno sprejelo s strahom, vendar se je z vsemi silami treba truditi za čimbolj human, človeški odnos do njega, kar je edina pomoč, ki mu jo lahko nudijo najbližji.«

Draga Falle, upokojenka:

»To je hujša bolezen kot rak. Potreblja je predvsem dobra preventiva, kar velja posebej za mladino, ki mora bolj paziti na medsebojne stike. Trenutno je najboljša, čeprav ne stoddostna zaščita, kondom. Če bi kdo od mojih znancev ali članov družine dobil virus AIDS-a, bi ga upoštevala kot sebi enakega.«

Slavko Rot, upokojenec:

»AIDS je huda, neozdravljiva sodobna bolezen, ki pa se je osebno ne bojim toliko kot raka, za katerega je povzročitelj znan, medtem ko za AIDS ni. Mislim, da bi se ljudje moral bolj paziti ne glede na seksualno revolucijo, prav tako tisti, ki so zasvojeni z mamili. Najboljša za-

ščita bi bila po mojem mnenju — čim manj druženja in intimnih stikov z osebami, ki jih ne poznaš. Okuženega z virusom AIDS-a okolje nikakor ne sme izolirati, zato je treba ljudi osveščati tudi glede tega.«

Marko Koblar, zapošlen v Tekstilindusu:

»To je huda, neozdravljiva bolezen, ki je glede na svoj znacaj v našem prostoru še vedno obravnavana preveč obroboro. Prizadene lahko vsakogar, najboljša preventiva v spolnem odnosu je trenutno kondom, medtem ko je v celotni družbi treba aktivirati vse moči za boj proti smrtonosni grožnji človeštva. Odnos okolja do nosilca virusa bi se zaradi strahu delno spremenil, čeprav je predvsem tu treba ljudi osveščati za človeški odnos tudi do bolnika, ker mu to najbolj lahko pomaga.«

Toni Humar, študent »AIDS je huda bolezen in neozdravljiva. Končec je brezskrbnih flirtov z »svabicami« na morju, toda kljub temu grem na morje. Najboljša zaščita je po mojem mnenju poštreno in zvesto dekle, ob morebitnem skoku čez plot pa kondom. Zaradi strahu bi se odnos do možnega nosilca virusa z strani njegovega okolja verjetno spremenil.«

Mare Ogris
Foto: G. Šinik

Pri Napotnikovih okopavanju pesa, v odmoru pa so si privoščili česnjo. Štefka in Damjan sta česnje nabirala, Romana, Stanka, Petra in Barbka pa so jih veselo hrustale

Ivančev Štefan iz Luž se je pripravljal za škropljenje krompirja, paradižnika in fižola

Kmetom nikoli ne manjka dela

Košnja, okopavanje, škropljenje

Igor Kavčič
foto: Gorazd Šinik

Kranj — Pravo nasprotje hladnega in deževnega junija so prvi julijski dnevi, ko sonce neučimljeno pripeka na naše malo mesto in okoliške vasi. Kljub veliki vročini, ki marsikoga sili, da se skrije v najhladnejši kotiček v stanovanju ali pa v naravo, pa je na njivah in travnikih videti kar precej ljudi. Kmetje si nikakor ne morejo privoščiti počitka, saj je ravno poletje tisti letni čas, ko je potrebno skrbeti, da bodo njihove poljščine »pridno in nemoteno rasle, prav tako za čimboljšo prehrano »hlevskih prebivalcev«, da bodo koline karseda obilne.«

Medtem ko je v višjih predelih, kjer so kmetje usmerjeni največ v živinorejo, v polnem razmahu košnja, pa je v nižini poleg letne najvažnejše opravilo še okopavanje (pesa, krompir...), nekateri pa še škropijo poljščine proti škodljivcem. O morju ne razmišljajo preveč, saj niti nimajo prostega časa, pa tudi denarja je bolj malo. Torej eni delovno, na polju, drugi pa počitniško, na morju!

Tako vse je na vozu, gremo domov